

**Analiza Impactului
asupra proiectului Hotărârii Guvernului pentru aprobarea
Regulamentului privind gestionarea uleiurilor uzate**

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Analiza impactului de reglementare asupra proiectului Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea uleiurilor uzate
Data:	
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului
Subdiviziunea:	Direcția politici de management al deșeurilor și substanțelor chimice
Persoana responsabilă și datele de contact:	Virginia Galatonov, consultant principal, Email: virginia.galatonov@madrm.gov.md tel.: 022 204-527
Compartimentele analizei impactului	
1. DEFINIREA PROBLEMEI	
a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate	
Analiza Impactului de Reglementare (în continuare AIR) a fost elaborată asupra proiectului de hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea uleiurilor uzate, în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, art.13 (Analiza impactului de reglementare) al Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și Hotărârii Guvernului nr. 23/2019 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative. Elaborarea proiectului de hotărâre sus-menționat se efectuează în temeiul art.12 alin. (15), art. 52 alin. (6) și art. 68 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile, prin care a fost stabilită o platformă pentru dezvoltarea acestui act normativ. De asemenea, elaborarea actului normativ dat reiese din activitățile Guvernului Republicii Moldova, prevăzute de Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2020-2023 aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 636/2019. Problema principală abordată prin prezentul proiect de Regulament este lipsa unui act normativ care ar reglementa gestionarea deșeurilor de uleiuri uzate în scopul protecției mediului și a sănătății populației cu respectarea acordurilor internaționale la care Republica Moldova este parte. În lipsa unor reglementări normative în acest sens, la ziua de azi atât mediul ambiant cât și sănătatea populației este expusă riscului cauzat de lipsa unui sistem de colectare separată a uleiurilor uzate, care reprezintă deșeuri periculoase, extinderea pieței ilegale a uleiurilor uzate , arderea necontrolată a acestor deșeuri și deversări în sol și ape. Această situație favorizează creșterea numărului de persoane fizice și juridice (atelieri de reparații, vulcanizări, garaje, etc.) care vor elimina necorespunzător uleiurile uzate și vor încetini și chiar face imposibilă creșterea ratelor de colectare separată și reciclare a deșeurilor de uleiuri uzate, inclusiv utilizarea produselor regenerate și reciclate. Respectiv, întru asigurarea respectării prevederilor art. 52 al Legii nr. 209/2016 privind deșeurile și Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2020-2023 (<i>H.G. nr. 636/2019</i>), se propune promovarea spre aprobare a unui act normativ, în particular proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea uleiurilor uzate, în care se va transpune parțial Directiva 2008/98/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile și de abrogare a anumitor directive privind deșeurile, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JO) nr. 312 din 22.11.2008. Prin aprobarea	

și implementarea actului sus-menționat se va contribui nemijlocit la dezvoltarea ecosistemului de planificare, organizare și implementare a unui sistem de management integrat al deșeurilor de uleiuri uzate la toate nivelurile precum și determinarea responsabilităților clar definite pentru fiecare actor implicat în managementul acestor deșeuri.

b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate

După cum sunt definite prin lege, **“uleiurile uzate”** reprezintă toate uleiurile minerale sau sintetice, industriale sau de lubrifiere care au devenit improprie pentru utilizarea prevăzută inițial, cum ar fi uleiurile de la motoarele cu ardere și uleiurile de la cutia de viteze, uleiurile lubrifiante, uleiurile pentru turbine și uleiurile hidraulice. În conformitate cu proprietățile care îl definesc, conform Anexei nr. 3 din Legea nr.209/2016 privind deșeurile, uleiul uzat reprezintă un deșeu periculos pentru mediu și sănătate, fapt pentru care acesta se cere a fi gestionat cu atenție în strictă corespundere cu prevederile cadrului legal. Cu toate acestea, gestionarea acestui deșeu continuă a fi o provocare pentru autoritățile centrale și locale din Republica Moldova, inclusiv în contextul în care până la moment nu este funcțional Centrul de gestionare a deșeurilor periculoase, așa cum este reglementat în art. 62 din Legea nr.209/2016 privind deșeurile. În consecință, actualul sistem de gestiune a deșeurilor periculoase și de producție din Republica Moldova nu este integrat și bazat pe activități conforme cu „ierarhia deșeurilor” și pe un mecanism de responsabilitate extinsă a producătorului (REP) pentru gestiunea deșeurilor, similar celui comunitar, urmare cărui fapt acesta nu asigură minimalizarea potențialelor amenințări pentru mediul înconjurător și populație¹.

Generate în cadrul activităților de întreținere precum atelierele de reparații auto, toate tipurile de industrii, porturi de pescuit și de agrement, întreținerea mașinilor agricole, etc., uleiurile uzate sunt caracterizate prin faptul că au suferit modificări fizice și chimice ale compoziției lor inițiale din cauza oxidării și polimerizării anumitor componente, fapt care conduce, în unele cazuri, la compuși cu o greutate moleculară mai mare, fiind insolubili în uleiul lubrifiant (nămoluri organice). Acestea pot fi contaminate cu praf, particule metalice, combustibil și apă.

Uleiul uzat este alcătuit în principal din hidrocarburi, dar conține și diverși aditivi, care îi sporesc performanța în anumite aplicații. Cantitatea și tipul de aditivi variază în funcție de scopul pentru care este utilizat uleiul. Uleiurile hidraulice, de exemplu, conțin foarte puțini aditivi, în timp ce uleiurile lubrifiante conțin de obicei între 10% și 20% din volum. Unii dintre acești aditivi pot fi dăunători sănătății umane și mediului. Printre substanțele contaminante detectate în uleiurile uzate se numără particulele metalice ca urmare a descompunerii aditivilor pentru uleiuri lubrifiante (cum ar fi bariul și zincul) sau ca urmare a uzurii pieselor motorului pe durata funcționării (cadmiu, arsenic, crom, nichel etc.), sulf, mercur, fosfor, siliciu, compuși ai clorului (PCB și PCT), hidrocarburi aromatice policiclice (PAH-uri), etc. De remarcat totuși, că de-a lungul timpului, compoziția de ulei uzat s-a modificat, după cum se prezintă în tabelul nr.1, observându-se o tendință clară de micșorare a cantității de oligoelemente, conținut de cenușă, conținut de sulf și o viscozitate mai mică, în medie, la 40 °C, etc. Aceste rezultate subliniază dezvoltarea uleiurilor de bază și, în consecință, a uleiurilor uzate către calități superioare și compuși sintetici.

Tabelul nr. 1
Compoziția uleiurilor uzate, perioada 1997-2017

	Unitate de măsură	1997	2017
Punct de aprindere	° C	77 - 92	70 - 100
Valoare de încălzire mai mică	MJ/kg	38.5 - 39.5	38.5 - 39.5
Densitate	kg/m ³	860 - 950	850 - 930
Viscozitate	mm ² /s	30 - 120	49 - 60
Conținut de Sulf	wt. %	0.59 - 1.03	0.3 - 0.8
Conținutul de clor	wt. %	0.018 - 0.12	0.01 - 0.11

¹ <http://www.ccrm.md/hotariri-si-rapoarte-1-95?idh=856>

Conținut de apă	wt. %	4 - 7	1 - 10
Conținut de cenusa	wt. %	0.74 - 1.38	0.5 - 0.8
Conținutul de sedimente	wt. %	0.75 - 1.21	0.5 - 1
PCB	mg/kg	< 0.5 - 1.8	< 0.5 - 1.5
PAH	mg/kg	300 - 400	300 - 400
Crom	mg/kg	3.2 - 16	1 - 5
Cupru	mg/kg	25 - 117	15 - 30
Mangan	mg/kg	0 - 50	15 - 26
Vanadiu	mg/kg	1 - 17	1 - 2
Staniu	mg/kg	1.1 - 5.8	0.5 - 1.5
Zinc	mg/kg	615 - 753	500 - 700
Nichel	mg/kg	2.2 - 7.9	1 - 3
Cobalt	mg/kg	2.2 - 15	2.2 - 15
Cadmium	mg/kg	< 0.3 - 0.4	0.5 - 1

Deși compoziția uleiului uzat s-a modificat în perioada analizată, acesta rămâne a fi un deșeu periculos, iar gestionarea necorespunzătoare a acestuia continuă să prezinte un risc sporit pentru mediu și sănătatea populației. Ca exemplu, o singură schimbare de ulei auto produce de la 4 la 5 litri de ulei uzat. Uleiurile uzate se răspândesc pe suprafața apei într-un strat subțire care împiedică oxigenul să ajungă la plantele și animalele ce trăiesc în apă. Poluarea cu ulei dăunează animalelor și insectelor din moment ce previne fotosinteza la plante, perturbă lanțul alimentar. Deosebit de vulnerabile sunt păsările sălbatice, atât prin deteriorarea hidroizolației penajului, cât și prin consumul de ulei. Mamiferele, cum ar fi mușchii de apă, pot fi, de asemenea, afectate. Uleiurile deversate în sol acoperă sauucid organisme necesare pentru a menține echilibrul ecologic. S-a demonstrat că metalele grele, cum ar fi cadmiul, arsenicul și cromul, provoacă toxicitate directă asupra plantelor. Deteriorarea frunzelor și creșterea plantelor sunt cauzate de dioxidul de azot și dioxidul de sulf, precum și de particulele generate prin arderea uleiului.²

Studiile internaționale analizate în domeniu, confirmă și impactul uleiurilor uzate asupra sănătății, prin inhalare, ingestie sau contact cu pielea, atunci când sunt tratate sau eliminate necorespunzător. Respectiv, contaminanții din uleiul uzat pot induce o varietate de boli la om și la mamifere, care includ pneumonie lipidică, granulom lipidic în plămâni, dermatită eczematosă și de contact, foliculită, acnee, ulcerările cutanate și bolile cardiovasculare. Uleiul uzat poate induce cancer, în principal cancer la nivelul pielii, al vezicii urinare și al ficatului. Aceste efecte pot fi atribuite în mare parte prezenței de PAH-uri în uleiul uzat, inclusiv benzenul, toluenul și solvenții clorurați. Printre metale deosebit de dăunătoare care rămân, în concentrații diferite, în uleiul uzat se numără arsenic, cadmiu și crom. Particulele produse prin arderea uleiului uzat pot agrava și provoca probleme respiratorii și pot duce la pierderea funcției pulmonare, pierderea capacității de a rezista la infecție și chiar moarte. Dioxidul de sulf și dioxidul de azot sunt, de asemenea, produse prin arderea uleiului uzat și pot avea efecte respiratorii adverse grave. Deși incidența PCB-urilor (bifenili policlorurați) în uleiul uzat este scăzută, efectele asupra sănătății prin expunere directă sunt foarte grave. PCB-urile sunt foarte persistente și se pot acumula la niveluri ridicate în țesutul uman. Acest lucru poate provoca efecte grave asupra sănătății, inclusiv afectarea ficatului, probleme respiratorii, cancer, tulburări endocrine și neurotoxicitate.

Situația privind poluarea mediului cu bifenili policlorurați în Republica Moldova este examinată insuficient. Nu există o evidență veridică și sistematizată cu privire la avariile și consecințele poluării mediului cu PCB sau la alte situații cu impact negativ. Moldova nu dispune de capacități de producere a materialelor cu conținut PCB sau de utilaj înzestrat cu PCB, iar toate necesitățile economiei se acoperă prin importul acestora din alte țări. Actualmente în sectorul de generare, transportare și distribuție a energiei electrice funcționează peste 100 mii de instalații de putere, inclusiv circa 2000 de transformatoare cu încărcătura totală de circa 46 mii tone uleiuri, iar pierderile anuale ale uleiului din aceste

² Evergreen Oil; <http://www.evergreenoil.com>

echipamente constituie 9,5 – 10 tone. Pe teritoriile diferitelor întreprinderi, de asemenea, sînt stocate zeci de mii de condensatoare uzate în care se conțin sute de tone de PCB.³

Important de luat în considerare sunt și beneficiile economice ratate, în contextul în care la nivel național nu există un sistem reglementat de gestionare a uleiurilor uzate cu posibilitatea de reciclare a acestora. Cele mai recente date publicate de Eurostat, ne confirmă că Republica Moldova este dependentă în proporție de 99,6 % (date pentru anul 2018) de importul de produse petroliere, după cum se prezintă în tabelul 2 și care reprezintă resurse valoroase, dar neregenerabile și limitate.

Tabelul nr. 2

Dependența de import petrol, 1990-2018

% din importurile nete de energie brută disponibilă, pe baza de tone de petrol echivalent

	2010	2015	2016	2017	2018
EU-27	94.0	96.7	94.7	93.8	94.6
EA-19	96.9	98.5	96.7	96.0	96.4
Belgia	101.3	103.8	98.7	97.1	100.7
Bulgaria	101.9	101.8	100.5	101.6	96.2
Cehia	96.5	97.8	97.3	97.1	99.5
Denemarca	-44.3	5.3	3.1	-4.7	19.2
Germania	96.8	96.5	96.4	95.8	95.5
Estonia	95.8	101.7	101.5	115.4	84.3
Irlanda	97.5	104.6	99.1	98.2	98.0
Grecia	98.7	105.5	99.7	98.1	97.9
Spainia	99.9	102.2	99.2	97.8	99.0
Franța	98.0	98.7	97.7	99.2	97.7
Croația	80.6	81.4	79.0	77.1	82.1
Italia	93.6	89.4	90.9	91.5	89.8
Cipru	104.2	102.8	100.7	100.9	99.2
Letonia	94.4	102.9	109.1	100.1	98.1
Lituania	98.7	100.7	97.9	95.0	98.4
Luxemburg	99.3	99.3	100.0	99.7	99.7
Ungaria	85.3	93.7	89.7	86.6	85.9
Malta	99.2	97.9	101.8	104.2	97.4
Olanda	94.2	101.2	95.1	90.4	93.9
Austria	90.4	93.8	91.8	92.2	94.0
Polonia	98.2	99.5	95.0	98.6	98.7
Portugalia	97.5	101.7	98.7	100.2	104.2
Romania	52.6	54.2	57.3	61.3	63.1
Slovenia	99.2	99.6	100.3	103.2	99.2
Slovacia	98.4	100.6	102.0	97.5	101.3
Finlanda	92.3	109.6	97.6	96.4	98.6
Suedia	93.7	114.6	107.3	86.8	94.1
Regatul Unit	14.1	36.7	34.0	35.6	28.5
Islanda	95.6	102.5	101.1	99.6	106.0
Norvegia	-625.4	-753.5	-866.4	-705.9	-792.8
Muntenegru	100.0	97.7	104.5	101.9	100.7
Macedonia de Nord	97.8	99.8	101.9	99.7	99.2
Albania	47.6	6.4	26.4	40.3	33.3
Serbia	74.8	64.1	72.5	75.4	76.1
Turcia	92.6	97.6	95.5	95.7	94.9
Bosnia și Herțegovina	:	104.8	104.8	100.3	97.0
Kosovo (*)	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Moldova	94.1	101.0	101.2	98.7	99.6
Ucraina	72.9	75.0	84.8	80.8	82.2
Georgia	:	98.1	95.8	96.5	99.5

Sursa: Eurostat

³ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=27330&lang=ro - HG Nr. 1155 din 20.10.2004 pentru aprobarea Strategiei Naționale cu privire la reducerea și eliminarea poluanților organici persistenți și Planului Național de implementare a Convenției de la Stockholm privind poluanții organici persistenți

Prin urmare, reciclarea uleiului uzat la nivel național ne poate oferi timp pentru a dezvolta combustibili alternativi și reduce dependența de furnizorii străini de petrol. **De exemplu, industria regenerării (reciclare prin re-rafinare) integrează în totalitate filosofia economiei circulare.** Aceste activități vizează economisirea de materii prime valoroase (țiței) prin rafinarea uleiului uzat și transformarea acestuia într-o materie primă valoroasă (ulei de bază) pentru piața lubrifianților, a cărei calitate poate fi comparată cu cea a uleiurilor de bază virgine. Experiența țărilor europene, confirmă că obiectivele stabilite de reciclare pentru uleiurile uzate contribuie la reducerea importurilor de țiței din țări terțe, făcând industria și societatea UE mai puțin vulnerabile la prețuri ridicate, volatilitatea pieței și situația politică din țările aprovizionatoare⁴. De fapt, 70% ulei de bază poate fi recuperat din uleiurile lubrifiante uzate. Un litru de ulei de bază poate fi obținut și prin rafinarea a aproximativ 100 litri de țiței. Având în vedere cele două procese, re-rafinarea unui baril de uleiuri uzate economisește aproximativ 100 de barili de țiței importați. Beneficiile regenerării uleiului uzat (prin rafinare) pentru mediu în comparație cu producerea primară de combustibil se prezintă în figura nr.1 ⁵:

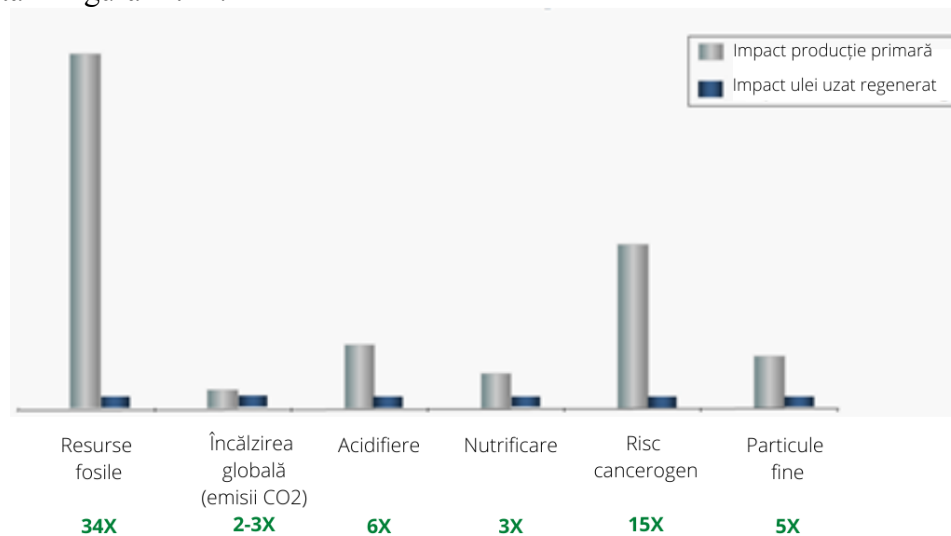

Fig. 1. Beneficii de mediu prin re-rafinarea uleiului uzat

Sursa: Waste Framework Directive revision: European waste oil re-refining industry position

Uleiul uzat este cel mai mare flux de deșeuri periculoase lichide din Europa. În prezent, aproximativ 13% din toate uleiurile de bază consumate în UE provin din uleiuri uzate rafinate. Celelalte 87% sunt uleiuri de bază virgine produse din rafinarea țițeiului, în mare parte importate și produse de principalii actori mondiali. Datele statistice oferite de Eurostat, după cum se prezintă în tabelul nr.3, confirmă că sectorul transport înregistrează cea mai mare dependență sectorială de petrol, în proporție de 91,6 %, respectiv și pondere mai mare în generarea de ulei uzat (65%), comparativ cu uleiul industrial de 35 % .

Tabelul nr.3

Dependența sectorială de petrol, EU-27, 1990-2018

	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2017	2018
Consumul în sectorul energetic	44.2	46.0	46.9	46.4	41.6	39.5	37.9	36.9
Consum final neenergetic	82.2	84.5	84.6	85.2	84.7	82.4	82.4	81.8
Sectorul industrial	17.5	17.9	16.8	14.6	12.6	10.6	9.6	10.3
Sectorul de transport	97.5	97.6	97.4	96.1	93.0	92.4	92.2	91.6
Rezidențial	24.6	24.0	22.0	19.6	14.6	13.1	12.0	11.6
Pescuit	99.7	99.9	96.3	94.3	94.5	93.3	91.3	91.1

⁴ See Roadmap Circular Economy Strategy 4/2015

⁵ https://www.geir-rerefining.org/wp-content/uploads/GEIRpositionpaperWFD_2016_FINAL.pdf

Agricultură / Silvicultură	59.9	62.4	62.4	60.9	52.8	51.9	51.6	56.7
Servicii	24.6	22.3	20.3	17.4	12.8	11.2	10.8	8.2

Sursa: Eurostat

Cantitatea totală de ulei uzat generat în UE-28, cel puțin pentru perioada 2008-2018 nu a variat foarte mult, precum și cantitatea de ulei uzat colectat separat (1,68 milioane tone în 2014 și 1,64 milioane tone în 2017), după cum se prezintă în figura nr.2. Aceste rezultate corespund unei rate de colectare a uleiului uzat colectabil de aproximativ 82% (pondere de uleiul uzat colectat efectiv în raport cu uleiului uzat colectabil). Importurile de uleiuri uzate în UE-28 sunt destul de mici, estimate la aproximativ 20 000 până la 30 000 de tone pe an.

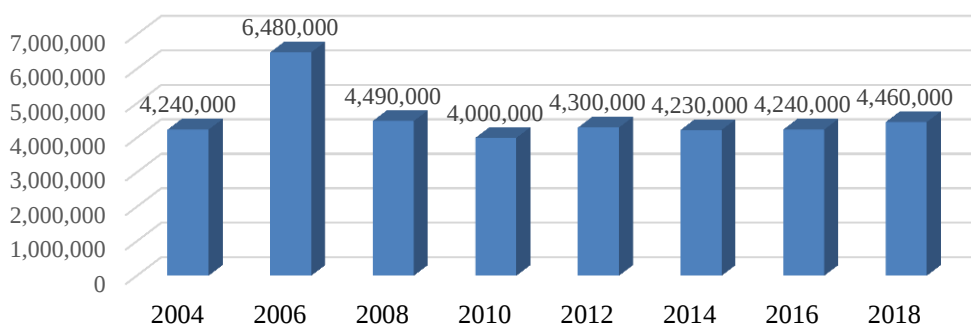

Fig.2 Ulei uzat generat în UE-2018, perioada 2004-2017, tone

În total, din cantitatea de ulei uzat colectat, cota principală, aproximativ 61%, a fost introdusă în re-rafinării și a dus la aproximativ 0,68 milioane de tone de ulei de bază rafinat. Alte 24 % din totalul deșeurilor petrol a fost tratată pentru a produce combustibili și aproximativ 11% utilizate pentru recuperarea energiei în uzinele de ciment, var, oțel și centrale electrice. O analiză a situației actuale în domeniul gestionării uleiului uzat în Europa se prezintă în figura nr.3⁶.

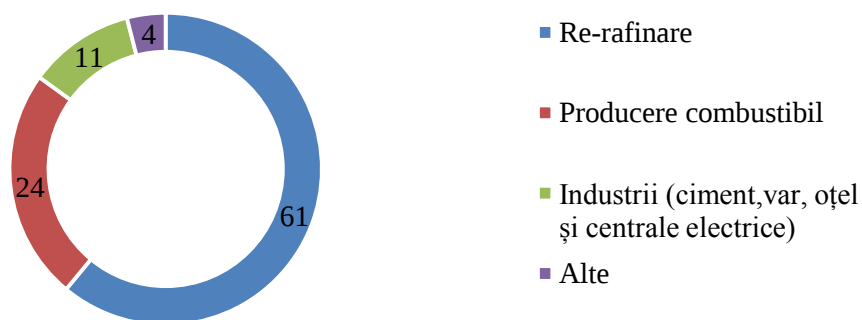

Fig.3 Utilizare ulei uzat în UE-2018, anul 2017, (%)

Principala problemă legată de evidența uleiurilor uzate este conținutul din apă din aceste uleiuri, care pentru diferite tipuri de uleiuri poate ajunge de la aproximativ 5% la aproximativ 90% (emulsii), după cum se observă în fig.4⁷. Aceste date de cele mai multe ori nu sunt luate în considerare atunci când sunt raportate datele despre uleiuri uzate.

⁶ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/73a728bc-72f5-11ea-a07e-01aa75ed71a1/language-en>

⁷ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/73a728bc-72f5-11ea-a07e-01aa75ed71a1/language-en>

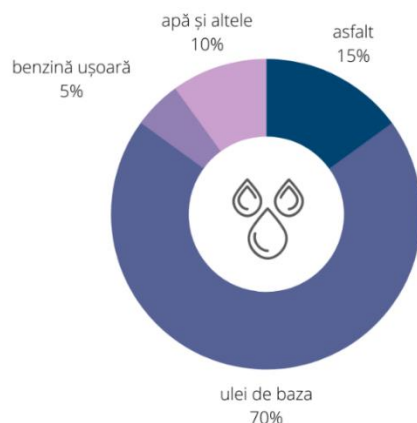

Fig 4. Compoziția uleiului uzat

Sursa: Study to support the Commission in gathering structured information and defining of reporting obligations on waste oils and other hazardous waste

Datele prezentate și experiența țărilor europene confirmă rezultate avansate cu beneficii de mediu și economice, care de altfel sunt absolut necesare a fi preluate și implementate la nivel național. În acest sens, scopul propus prin proiectul Hotărârii de Guvern privind uleiurile uzate este organizarea sistemului de colectare separată a uleiurilor uzate cu posibilitatea reciclării și re-rafinării acestora în limita posibilităților tehnice și a beneficiilor pentru mediu, după cum prevede Legea nr.209/2016 privind deșeurile. În conformitate cu Directiva-cadru europeană 2008/98 privind deșeurile, gestionarea uleiurilor uzate se realizează în ordinea prioritară a ierarhiei deșeurilor, cu preferință pentru opțiunile care oferă cel mai bun rezultat global de mediu. În această ordine de idei, colectarea separată a uleiurilor uzate, este etapa crucială pentru gestionarea corectă și prevenirea daunelor aduse mediului în urma eliminării necorespunzătoare a acestor deșeuri periculoase, cu posibilitatea includerii acestui tip de deșeu ca parte a unui model economic circular.

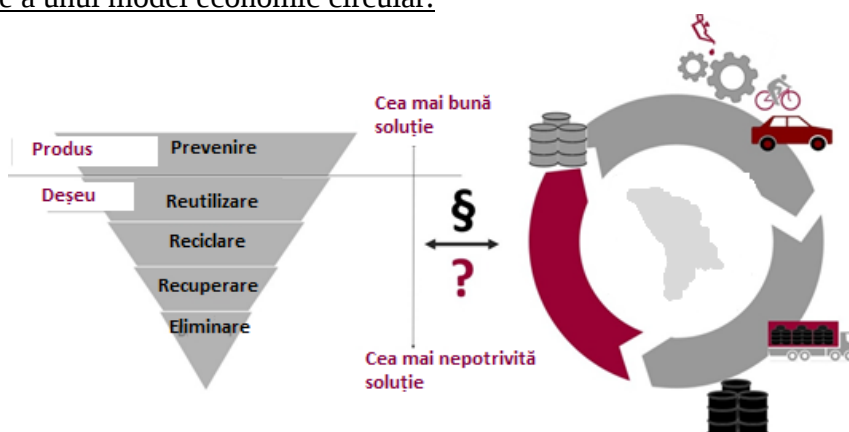

Fig.5. Gestionarea uleiului uzat într-un model economic circular

Dacă la nivel UE situația este una mai pozitivă, evaluarea și analiza experienței țărilor membre UE în parte confirmă că prevederile ierarhiei deșeurilor nu sunt integral respectate, astfel încât arderea uleiului uzat continuă a fi o practică răspândită la moment. Cu toate acestea, exemple reușite în creșterea ratelor de colectare separată a uleiului uzat oferă țări precum Grecia, Spania și Italia, care reușesc să regenereze între 85-100 % din uleiul uzat colectat. Alte țări membre, din lipsa unor facilități pentru rafinare, exportă uleiul uzat către țări vecine care dispun de aceste facilități. Evident stabilirea unor ținte de colectare separată și valorificare este un pas important în reglementarea acestui sector, iar rolul instrumentelor economice (taxe aplicate per lubrifiant importat, plătește pentru cât arunci, REP, etc.) utilizate în acest sens este unul absolut necesar. Schemele REP au demonstrat că funcționează eficient, acestea fiind gestionate prin intermediul organizațiilor de preluare a responsabilității, care sprijină colectarea, transportul și gestionarea uleiurilor uzate. Uleiurile uzate produse de industrie sunt colectate de operatori privați și vândute rafinăriilor, fabricilor de ciment sau incineratoarelor. Autoritățile publice locale nu joacă un rol foarte important, acestea fiind implicate în ceea ce privește colectarea uleiurilor de uz casnic. Deși nu toate tipurile de uleiuri generează aceeași cantitate și calitate de ulei uzat (unele uleiuri se evaporă atunci când sunt utilizate), în marea majoritatea a cazurilor, țările UE prin schemele REP, aplică un tarif unic tuturor producătorilor. În funcție de schema REP aplicată și de legislația națională în

vigoare, sunt reglementate obligații pentru organizațiile de preluare a responsabilității și pentru producători cu scopul de a prioritiza nemijlocit regenerarea uleiurilor uzate prin rerafinare în defavoarea recuperării (arderea) energiei. Exemple de scheme REP existente în țările membre UE și cum acestea funcționează, se prezintă în tabelul 4.

Tabelul nr.4

Analiza performanței schemelor REP pentru ulei uzat în țările membre UE⁸

Țara	Ținte de colectare	Rate de colectare	Regenerat	Recuperare de energie	Restricții de export
Belgia	Cel puțin 90 % din cantitatea de ulei uzat generat și 60 % regenerat	97%	95%	5%	Da
Finlanda*		73%	91%	9%	Nu
Germania **		100%	62%	30%	Nu
Spania	95 % din cantitatea plasată pe piață, din care 65 % trebuie regenerate	78%	70%	30%	Da
Italia*		100%	99%	1%	Da
Portugalia	85 % din cantitatea plasată pe piață, din care 75 % trebuie reciclate	93%	77%	23%	Da
Grecia	70 % din cantitatea plasată pe piață, din care 80 % trebuie regenerate	80%	100%	0%	Da
Polonia*		75%	52%	48%	Da
Bulgaria	40 % din cantitatea plasată pe piață	59%	80%	20%	Nu
Croația *		93%	0%	100%	Nu

Sursa: Development of Guidance on Extended Producer Responsibility (EPR)

* Nu au fost identificate date exacte privind țintele de colectare stabilite

Cu toate acestea, doar stabilirea țințelor de colectare și implementarea schemelor REP nu garantează rate ridicate de colectare. Este necesar ca aceste instrumente să fie implementate corect, iar țințele stabilite să fie semnificativ ridicate, însoțite de campanii de informare și comunicare pentru consumatori privind gestionarea uleiului uzat și care este impactul arderii și deversării necontrolate a uleiului uzat asupra mediului și sănătății. Aspecte și măsuri care ar trebui investigate în ceea ce privește fezabilitatea și eficacitatea schemelor REP sunt:

- ⇒ Colectarea uleiului uzat direct de la generator cu stabilire intervale de colectare suficiente;
- ⇒ Rețeaua de puncte de colectare, densitatea punctelor de colectare, distanța până la punct de colectare;
- ⇒ Acțiuni specifice care precizează faptul că se colectează (*ex.gratuit*) doar uleiurile uzate care sunt separate corespunzător;
- ⇒ Este binevenit sprijinul schemelor REP pentru a asigura re-rafinarea deșeurilor de ulei uzat. *Un exemplu în acest sens este Italia, respectiv companiile care introduc uleiuri lubrifiante pe piață trebuie să plătească o taxă /contribuția (100 euro/tonă în 2019) la CONOU (organizația națională de preluare a responsabilității) pentru gestionarea uleiului uzat.*
- ⇒ O parte minimă din bugetul schemelor REP trebuie utilizat pentru campaniile de informare. Costurile și beneficiile acestor campanii ar trebui evaluate;
- ⇒ Instituirea de sancțiuni aplicate producătorilor pentru nerealizarea țințelor de colectare și valorificare.

În prezent, la nivel UE, nu sunt disponibile date structurate și armonizate privind uleiurile uzate generate. Lipsa informațiilor privind acest flux de deșeuri a fost recent abordată prin

⁸ Development of Guidance on Extended Producer Responsibility (EPR) - https://ec.europa.eu/environment/archives/waste/eu_guidance/pdf/report.pdf

intermediul unei noi obligații de raportare formală privind uleiurile uzate, conform versiunii actualizate a Directivei 2008/98/CE privind deșeurile art.37, alineatul (4) *“Statele membre raportează Comisiei datele pentru fiecare an calendaristic privind uleiurile minerale sau lubrifiante sintetici sau uleiurile industriale introduse pe piață și uleiurile uzate colectate și tratate separat.”* Primul an de referință pentru raportarea datelor privind uleiurile uzate este anul 2020, conform Deciziei de punere în aplicare (UE) 2019/1004 a Comisiei din 7 iunie 2019 de stabilire a normelor pentru calculul, verificarea și raportarea datelor privind deșeurile. Conform art.7, alin (3) din Decizie, statele membre vor raporta datele și vor prezenta raportul de verificare a calității privind uleiurile minerale, lubrifiante sintetici sau uleiurile industriale introduse pe piață și uleiurile uzate colectate și tratate după modelul prevăzut în Anexa VI la decizie.⁹

Principalele avantaje atribuite gestionării uleiurilor uzate sunt următoarele:

- 1) Rate de colectare mai ridicate pentru uleiul uzat, contribuie la reducerea riscurilor potențial grave pentru sănătatea umană și mediul înconjurător care rezultă din deversarea ilegală în apă sau sol sau recuperarea necontrolată a energiei (recuperarea energiei (ardere)).
- 2) Reciclarea uleiurilor uzate contribuie la susținerea obiectivelor stabilite de Uniunea Europeană privind reducerea emisiilor de CO₂. Regenerarea uleiului uzat contribuie la reducerea emisiilor de CO₂ asociate cu extragerea și procesarea țițeiului. Cu tehnologiile moderne de rafinare, emisiile de CO₂ (kg de CO₂ pe tonă de ulei de bază) pot fi reduse cu peste 50% în comparație cu producția convențională de ulei de bază.
- 3) Eliminarea pieței ilegale a uleiurilor uzate a căror utilizare generează un impact negativ asupra sănătății populației și mediului.
- 4) Reducerea dependenței de importurile de țiței din țări terțe, făcând economia națională mai puțin vulnerabilă la prețuri ridicate, volatilitatea pieței și situația politică din țările furnizoare. Potrivit datelor indicate în prezentul AIR, în jur de 70% ulei de bază poate fi recuperat din uleiurile lubrifiante uzate.
- 5) Crearea de noi locuri de muncă verzi în sectorul reciclării uleiului uzat, sprijinind astfel tranziția spre o economie verde și circulară cu un nivel sporit de eficiență a resurselor.
- 6) Reducerea impactului asupra sănătății populației și mediului prin îmbunătățirea gestionării uleiurilor uzate.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Cauzele care au contribuit la apariția problemei și amplificarea ei treptată sunt:

- 1) Lipsa cadrului normativ secundar pentru punerea în aplicare a art.52 privind uleiurile uzate din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile, armonizat cu legislația europeană;
- 2) Lipsa unei instituții active și responsabile pentru gestionarea deșeurilor periculoase la nivel național;
- 3) Lipsa unui Program național de gestionare deșeuri, care să prezinte schemele de colectare a deșeurilor și principalele instalații de eliminare și valorificare, inclusiv aranjamentele speciale pentru uleiuri uzate;
- 4) Desfășurarea unor activități de ardere a uleiurilor uzate în mod necorespunzător cu folosirea metodelor și instalațiilor neautorizate, neechipate cu filtre cu gradul înalt de purificare a gazelor reziduale etc.;
- 5) Înhumarea, deversarea sau arderea necontrolată a deșeurilor de uleiuri uzate;
- 6) Expunerea populației care locuiește în apropierea zonelor unde au fost deversate sau arse uleiuri uzate necorespunzător, cauzând poluarea aerului, contaminarea solului și a apelor de suprafață;
- 7) Lipsa unor responsabilități clar definite pentru fiecare actor implicat în managementul deșeurilor de uleiuri uzate la nivel de instituții de stat, asociații, organizații neguvernamentale, sectorul privat, societăți civile asociate (toate având o finanțare insuficientă a domeniului managementului deșeurilor la nivel de stat), fapt ce împiedică implementarea unor măsuri globale eficiente de gestionare a deșeurilor;
- 8) Sistemul statistic în domeniul gestionării deșeurilor de uleiuri uzate, reflectă doar

⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019D1004&from=ES>

parțial situația în domeniu, fiind foarte dificilă estimarea cantității reale de uleiuri uzate generate anual;

9) Parcul de automobile din Republica Moldova este vechi, iar numărul unităților de transport mai vechi de 10 ani vor crește în perioada următoare, pe seama modificărilor aduse Codului Fiscal, de la 1 ianuarie 2021. Potrivit specialiștilor, 75 % din numărul total de mașini sunt mai vechi de 7 ani;

10) Număr foarte mic de operatori autorizați pentru activitatea de gestionarea a uleiurilor uzate. Din total 3 operatori, 2 sunt autorizați pentru gestionarea uleiului alimentar și unul pentru ulei petrolier uzat necesar pentru producerea soluției utilizate la prelucrarea cofrajului;

11) Rata scăzută de conectare a populației la servicii de colectare a deșeurilor;

12) Lipsa punctelor de colectare separată a uleiurilor uzate;

13) Insuficiența finanțării în domeniul managementului deșeurilor atât la nivel de stat, cât și la nivel privat;

14) Infrastructura precară pentru colectarea, transportul și eliminarea deșeurilor, mai ales în zonele rurale;

15) Aplicarea unor penalități minore în cazul ingnorării cadrului legislativ și normativ existent din domeniu, care conduc la favorizarea nerspectării legislației;

16) Participarea redusă a publicului în sistemul actual de gestionare a deșeurilor de uleiuri uzate, inclusiv în colectarea selectivă a acestor deșeuri.

17) Lipsa obligațiilor centrelor auto de deservire - de a crea colecta separat aceste tipuri de deșeuri și predarea mai departe spre valorificare prietenoasă mediului.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Lipsa unui sistem organizat de evidență și gestionare a deșeurilor de uleiuri uzate generate în Republica Moldova s-a soldat cu o serie de probleme ce necesită soluționare urgentă și care pot fi sintetizate după cum se prezintă:

- uleiurile uzate generate nu sunt colectate selectiv, fiind arse necontrolat de generatori sau devarsate în sol și ape, contaminând puternic mediului și afectând sănătatea populației;
- se extinde piața ilegală a uleiurilor uzate a căror utilizare generează un impact negativ asupra sănătății populației și mediului;
- producătorii de uleiuri plasate pe piață nu poartă răspundere la moment și nu sunt implicați în organizarea colectării uleiurilor uzate generate;
- nu există un control strict al calității și cantității de deșeuri de uleiuri uzate și metoda în care sunt gestionate;
- nivel foarte redus de informare și conștientizare a populației privind riscul gestionării greșite a uleiurilor uzate generate;
- menținerea în continuare a dependenței de importurile de țiței din țări terțe în lipsa unei industrii de regenerare a uleiurilor uzate colectate separat.

Creșterea bunăstării populației, majorarea numărului de unități de transport în circulație și a capacității de cumpărare a condus în mod implicit și la o capacitate mai mare de generare a deșeurilor pe cap de locuitor. Conform datelor statistice publicate de BNS, cantitatea deșeurilor municipale formate pe cap de locuitor s-a majorat de la 122 kg/persoană în 2001 la 329.6 kg/persoană în 2018 ceea ce înseamnă o creștere de 170%. Pentru comparație, conform datelor pentru anul 2019, un locuitor UE generează în mediu 502 kg.¹⁰ Danemarca a generat cele mai multe deșeuri municipale de persoană în rândul statelor membre ale UE - 844 kg. Alte țări care au generat peste 600 kg de deșeuri municipale de persoană au fost Luxemburg (791 kg), Malta (694 kg), Cipru (642 kg) și Germania (609 kg).

¹⁰ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Municipal_waste

La celălalt capăt al scalei, România a generat 280 kg de deșeuri municipale de persoană în 2019. Alte trei state membre ale UE au generat, de asemenea, mai puțin de 400 kg de persoană: Polonia (336 kg), Estonia (369 kg) și Ungaria (387 kg).

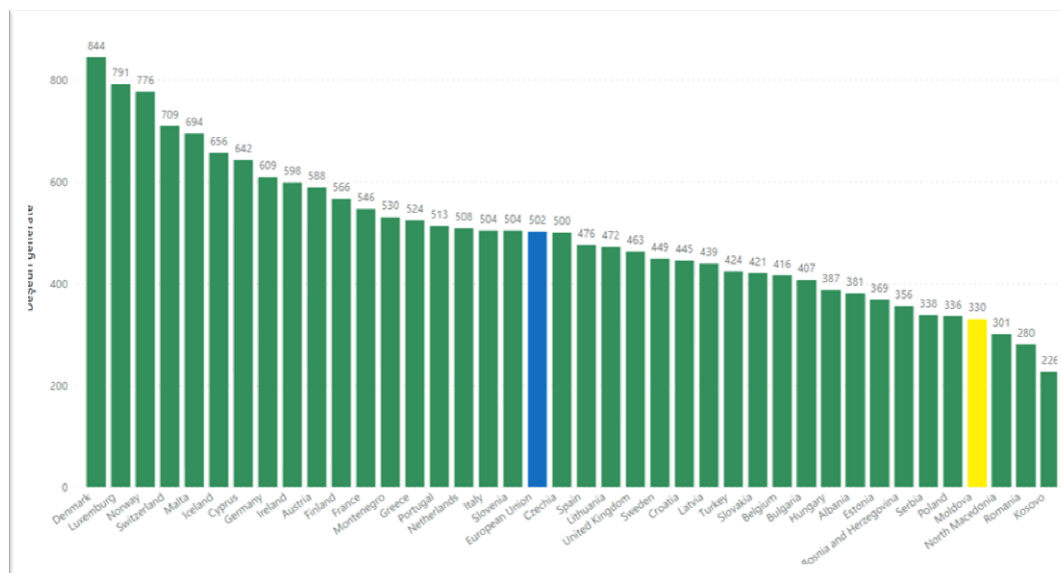

Fig.6. Date privind deșeuri municipale generate în kg (per/loc) în UE-28 și Republica Moldova, anul 2019

Deși cantitatea de deșeuri generate s-a majorat în ultimii cel puțin 20 de ani, la nivelul țărilor membre UE se atestă o scădere considerabilă a cantității de deșeuri municipale eliminate prin depozitare, de la 121 de milioane tone (286 kg de persoană) în 1995 la 54 de milioane tone (120 kg de persoană) în 2019. Această descreștere este condiționată de dublarea cantității de deșeuri incinerate, de la 30 milioane tone (70 kg pe persoană) în 1995 la 60 de milioane tone (134 kg pe persoană) în 2019. Un alt aspect important de remarcat este majorarea semnificativă a cantității de deșeuri reciclate în UE, care în anul 2019 a atins noi maxime, de la 37 milioane tone (87 kg de persoană) în 1995 la 107 milioane tone (239 kg de persoană) în 2019.

În cazul Republicii Moldova, potrivit datelor publicate de IPM¹¹, 90% din cantitatea de deșeuri generate se elimină prin depozitare, fără posibilitatea recuperării de energie, reciclării și neutralizării deșeurilor periculoase. Un impediment major în buna organizare a sistemului de gestionare eficientă a deșeurilor este păstrarea unei rate scăzute de conectare a populației la serviciile de colectare a deșeurilor. În anul 2019, de servicii de colectare a deșeurilor municipale au beneficiat 1257,8 mii de persoane, din care 1048,9 mii din mediul urban și 208,9 mii din mediul rural. Astfel, la nivel național, în anul 2019 doar 46,9% din populație a fost deservită de servicii de salubritate (figura 7 și 8);

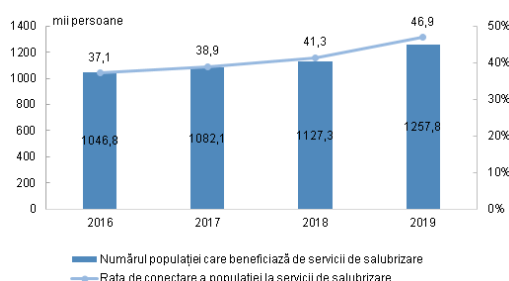

Fig.7. Rata de conectare a populației la servicii de salubritate, 2016-2019

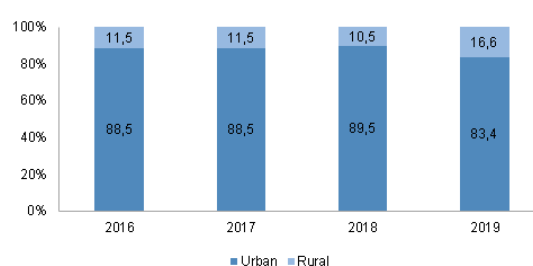

Fig.8. Structura populației acoperite cu servicii de salubritate, pe medii, 2016-2019

Sursa: Biroul Național de Statistică

Conform datelor disponibile în anul 2019 și publicate de Inspectoratul pentru Protecția Mediului au fost în funcțiune 1137 depozite de deșeuri cu suprafața de 1222,05 ha, care au fost organizate practic în fiecare localitate de către autoritățile publice locale. Sunt cazuri

¹¹ Anuarul IPM - 2019 „Protecția mediului în Republica Moldova”

când depozitele de deșuri sunt localizate în zona de protecție a obiectivelor acvatice, în zona sanitară a sectorului locativ, pe terenuri agricole degradate. În foarte multe din cazuri, deșeurile periculoase ajung a fi aruncate de populație în amestec cu deșeurile menajere. Situația este îndeosebi alarmantă la capitolul **creșterii cantității de deșuri periculoase** generate la nivel național, după cum se prezintă în figura 9. Respectiv, conform datelor BNS, pentru perioada 2005- 2018 se atestă o creștere cu 48 % a cantității de deșuri periculoase (toxice) formate anual. În comparație, între anii 2017 și 2018, a fost raportată o creștere a cantității de deșuri generate, de la 1511 tone în 2017 la 4254 tone în anul 2018.

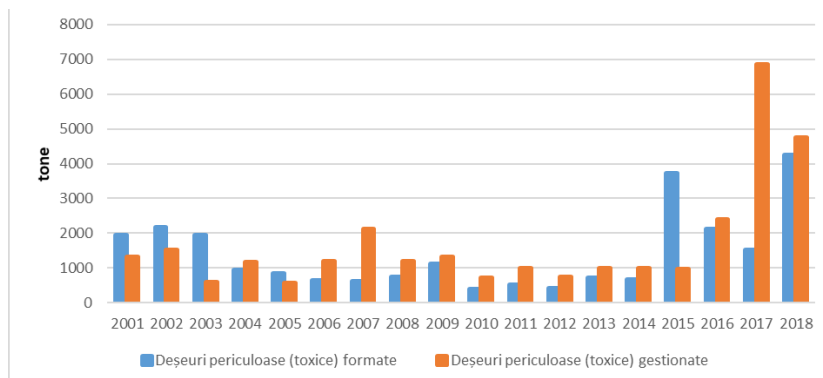

Fig.9. Deșuri periculoase formate și tratate anual în Republica Moldova, perioada 2001-2018, mii tone

Sursa datelor: Biroul Național de Statistică

Din total deșuri periculoase generate la nivel național o pondere foarte mare revine uleiurilor uzate, în special luând în considerare complexitatea și varietatea de activități în care acesta este generat, după cum sunt prezentate în figura nr.10.

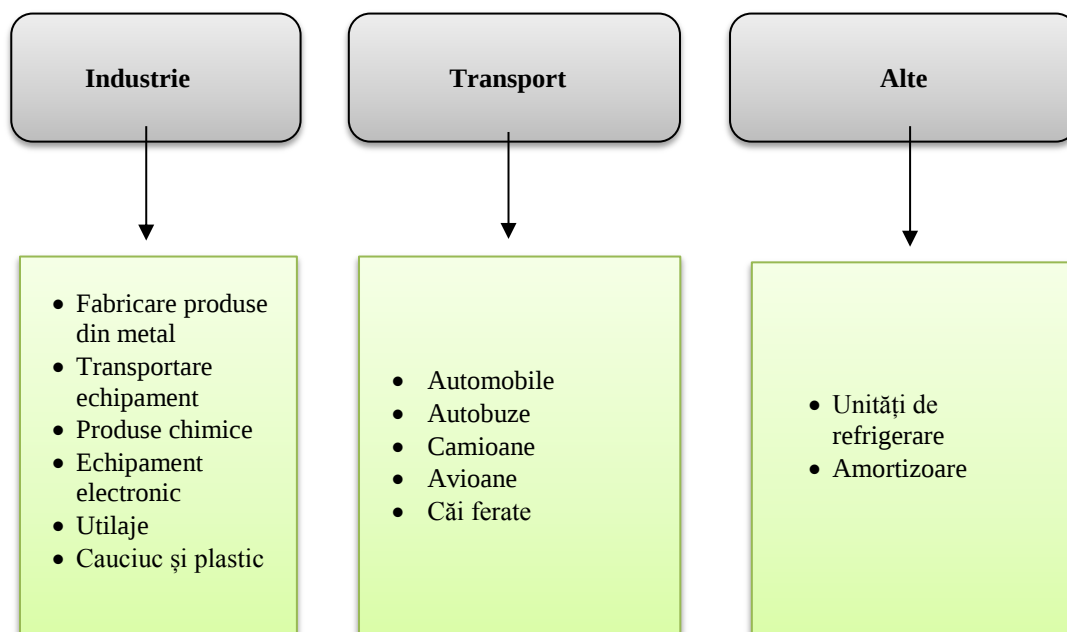

Fig. 10 Surse de generare a uleiului uzat

Diagnoza cantităților de uleiuri uzate generate și metodele de tratare, inclusiv per tipuri de activități este practic imposibilă la nivel național din lipsă de date. Din păcate, deși reprezintă un deșeu periculos cu impact vădit asupra mediului, după cum s-a demonstrat în pct. 1,b), colectarea separată a acestuia se efectuează foarte rar. Pentru analiza situației în domeniu, respectiv cu posibilitatea de a cunoaște și estima cantitățile de ulei uzat generat și beneficiile economice ratate prin lipsa reciclării acestuia au fost analizate următoarele surse de date:

1. **Cantitatea de ulei importată în Republica Moldova pentru perioada 2012-2020, conform datelor furnizate de Serviciul Vamal al RM** și prezentate în tabelul nr.5 și figura nr.11. Codurile tarifare analizate includ:
271019810 Uleiuri pentru motoare, uleiuri lubrifiante pentru compresoare și uleiuri lubrifiante pentru turbine

271019870 Uleiuri pentru angrenaje
271019830 Uleiuri hidraulice
270750000 Alte amestecuri de hidrocarburi aromatice care distileaza minimum 65 % din volum (inclusiv pierderile) la 250 °C dupa metoda ISO 3405 (echivalenta cu metoda ASTM D 86)
271019990 Alte uleiuri lubrifiante si alte uleiuri
271019850 Uleiuri albe, parafine lichide
271019930 Uleiuri electroizolante
271019910 Uleiuri pentru prelucrarea metalelor, uleiuri de scoatere din forme, uleiuri anticorozive
270799500 Produse bazice
270799910 Destinate fabricarii produselor de la pozitia 2803
270730000 Xilol (xileli)
270900900 Altele (din categoria 270900 Uleiuri brute din petrol sau din minerale bituminoase)
270799990 Altele (din categoria 2707 Uleiuri si alte produse rezultate din distilarea gudronului de huila la temperaturi inalte; produse similare la care greutatea constituintilor aromatici depaseste greutatea constituintilor nearomatici)
270900100 Condensate de gaz natural

Tabelul nr.5

Cantitatea de uleiuri importate și uzate în Republica Moldova în anii 2012-2020, tone

Coduri tarifare	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
271019810	5.911,3	6.133,7	6.601,9	6.099,2	6.513,5	6.888,8	6.719,8	6.861,3	7.245,5
271019870	631,8	687,6	691,0	778,6	829,8	936,1	1.028,7	1.019,8	1.177,5
271019830	481,3	547,0	594,3	760,0	712,3	667,1	789,7	1.069,9	1.080,6
270750000									1.021,4
271019990	474,8	529,5	757,0	486,8	421,5	768,4	918,6	845,8	725,4
271019850	25,3	10,9	20,1	29,8	9,1	17,3	22,8	50,6	40,2
271019930	137,4	81,8	98,2	60,6	61,5	41,4	95,3	109,7	36,3
271019910	44,7	44,7	30,7	18,9	19,3	16,0	51,4	41,9	32,0
270799500							0,8	0,1	2,0
270799910									1,0
270730000									0,2
270900900	75,2	677,1	298,2	52,0					
270799990	671,1	0,1	94,0	1,6	1,7	1,8	6,2	4,5	0,0
270900100		504,9				0,0	0,0	0,0	0,0
Total ulei plasat pe piață	8.453	9.217	9.185	8.287	8.569	9.337	9.633	10.004	11.362
Total ulei uzat generat (95% din total plasat pe piață)	8.030	8.756	8.726	7.873	8.140	8.870	9.152	9.503	10.794
Total ulei ars (90% din total ulei uzat generat)	7.227	7.881	7.854	7.086	7.326	7.983	8.237	8.553	9.715

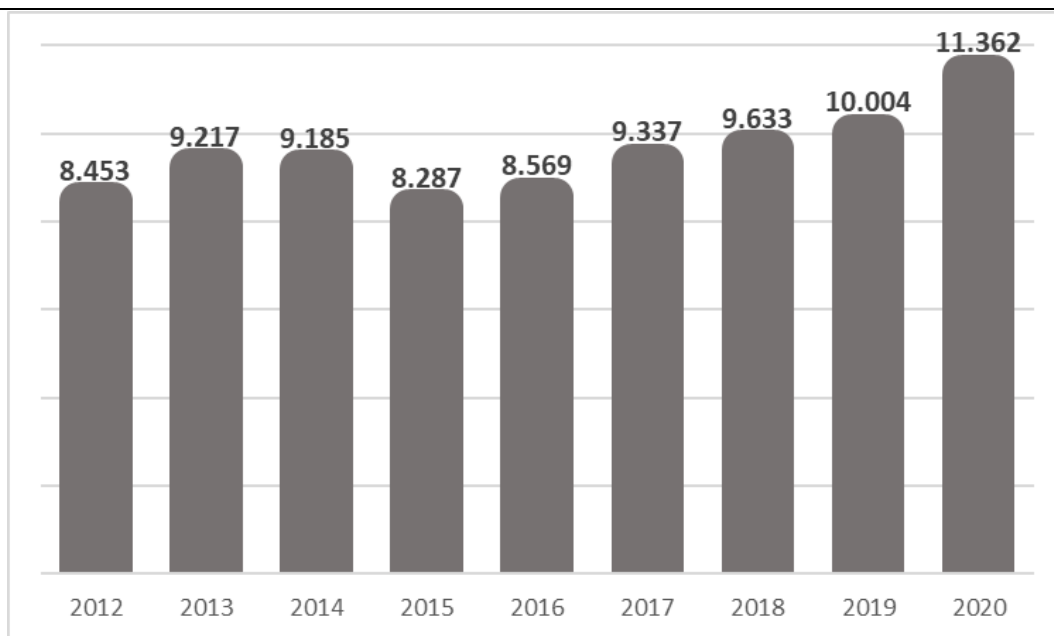

Fig. 11. Dinamica uleiurilor importate în Republica Moldova (tone)

Sursa: Serviciul Vamal

2. Numărul mijloacelor de transport după tip, conform datelor furnizate de Agenția Servicii Publice și sumarizate în fig. nr.12.

La nivel național, cea mai mare pondere de ulei uzat generat revine sectorului de transport. Automobilele, camioanele, autobuzele, motocicletele și echipamentele pentru mașini grele utilizează ulei în motoare, angrenaje, transmisii și sisteme hidraulice. În consecință, stațiile de service generează uleiuri uzate. Cantitățile generate la moment pot fi doar estimate (tabelul nr.6), în funcție de tipul, vârsta și dimensiunea vehiculelor. Conform datelor furnizate de ASP, în anul 2021 (situație pentru 1 mai 2021) sunt raportate în total 1.089.085 mijloace de transport, din care:

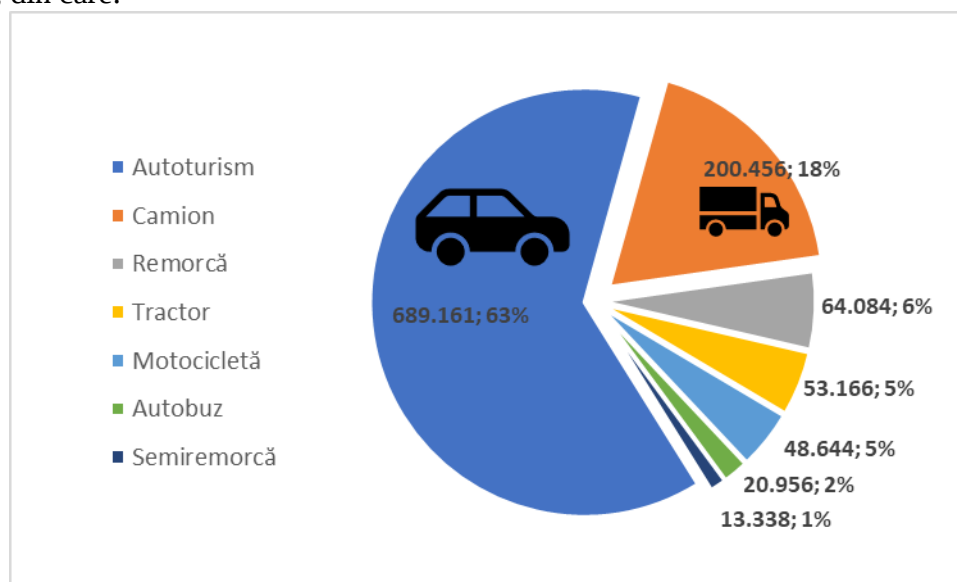

Fig. 12. Mijloace de transport în Republica Moldova după tip, anul 2021

Sursa: Agenția Servicii Publice

Datele prezentate în fig.12 sunt în continuare utilizate pentru estimarea cantității de ulei uzat generat, aceste date fiind foarte importante pentru buna organizare a sistemului de control și evidență pentru cantitățile de ulei uzat generat, fapt pentru care s-au utilizat metode de estimare aplicate de alte țări, după cum se prezintă în tabelul nr. 6.

Tabelul nr.6

Estimarea cantității de ulei uzat generat

Numărul mijloacelor de transport înregistrate (autoturisme, camioane, autobuse, tractoare)	963.739
--	---------

Total autoturisme	689.161
Cantitate estimativă de ulei uzat generat per autoturism (litri/an)	3
Cantitate total estimată de ulei uzat generat de autoturisme	2.067.483
Total camioane/autobuse/tractor	274.578
Cantitate estimativă de ulei uzat generat per camion (litri/an)	20
Cantitate total estimată de ulei uzat generat de camioane/autobuse/tractoare	5.491.560
Total ulei uzat generat de mijloace de transport anual	7.559.043
Raportul dintre uleiurile industriale uzate și uleiurile din transport	0,35
Uleiuri uzate estimate din industrie	2.638.106
Cantitate de ulei uzat generat (litri/an) estimativ	<u>10.197.149</u>

Sursa¹²

Datele din tabelul 6 (estimate în baza mijloacelor de transport), în coroborare cu datele din tabelul 5 reconfirmă faptul că în Republica Moldova, cantitatea totală de ulei uzat generat anual este de circa **10 mii tone**.

3. Cantitatea de ulei uzat generat și colectat, raportat prin SIA MD în perioada 2019-2020, conform datelor prezentate de Agenția de Mediu.

Actualul sistem statistic din domeniul gestionării deșeurilor reflectă doar parțial situația privind fluxurile de uleiuri uzate. Începând cu anul 2019, în SIA MD, deținătorii de deșeuri, după cum sunt definiți prin HG 501/2018, au raportat primele date privind uleiurile uzate generate. Potrivit datelor deja publicate de Agenția de Mediu pentru anul 2019, au fost în total generate/colectate 64,77 tone de ulei uzat (13 - ULEIURI ȘI COMBUSTIBILI LICHIZI UZAȚI)¹³ și care se prezintă în fig.13.

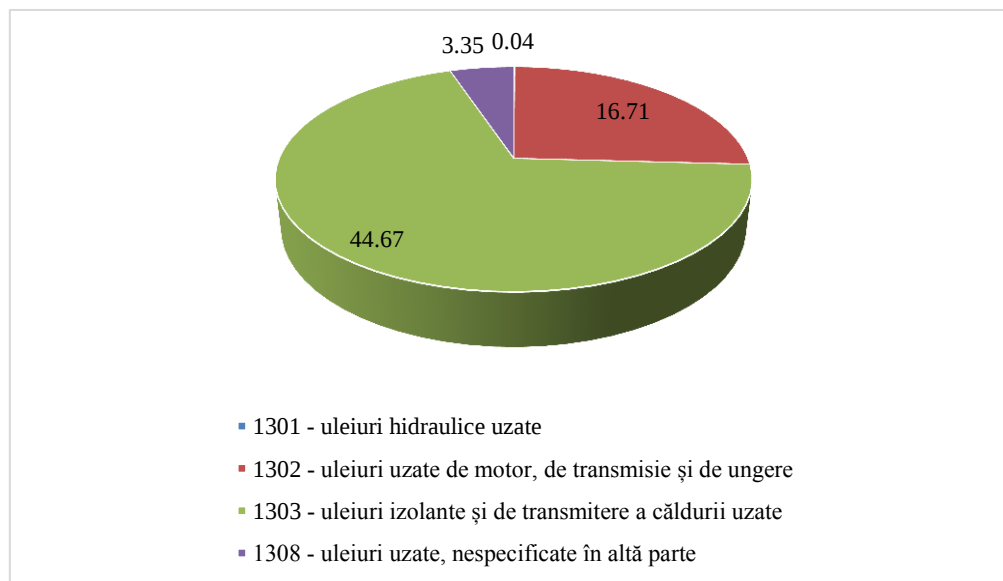

Fig. 13. Cantitatea de ulei uzat generat/colectat și raportat prin SIA MD, anul 2019 (tone)

Sursa: Agenția de Mediu

Date din figurata 13 comparate cu datele estimate de ulei uzat generat la nivel național și prezentate în tabelul nr.5 și tabelul nr.6, prezintă o diferență majoră (respectiv 10 mii tone estimate comparativ cu 64,77 tone raportate prin SIA MD), confirmă de fapt lipsa reglementărilor în sector, privind responsabilitatea deținătorilor de uleiuri uzate de a duce evidența și raporta date complete despre cantitatea de ulei uzat colectat separat.

Date analizate pentru prezentul AIR, confirmă că uleiul uzat generat anual în țară se regăsește în activități ilegale precum schimbări de ulei de motor de către persoane fizice sau arderea

¹² PILOT STUDY OF USED OILS IN NIGERIA sponsored by the Secretariat of the Basel Convention, Geneva 2004

¹³ <http://mediu.gov.md/ro/node/600>

uleiului uzat pentru încălzire în arzătoarele mici în special în stațiile de service, garaje, dar și în gospodării, se echivalează cu pierderi de ulei uzat, cantități care ar putea fi cuantificate și înregistrate ca recuperare a energiei sau eliminare a deșeurilor. O altă preocupare, este și colectarea ilegală din cauza valorii comerciale și puterii calorice a uleiului uzat, care poate fi folosit ca combustibil. În plus, o anumită cantitate mai mică de ulei uzat va ajunge, de asemenea, în nămol uleios sau ape uleioase. Deoarece cantitatea reală de ulei uzat din aceste deșeuri nu poate fi identificată, aceste deșeuri nu sunt incluse în uleiurile uzate colectate. Anume din aceste considerente pentru țări precum Republica Moldova, sunt absolut necesare mecanisme eficiente de control care în timp ar duce la reducerea considerabilă a pierderilor de ulei uzat și cantități mai mari de uleiuri de bază regenerat.

Posibilele consecințe în cazul în care nici o acțiune nu va fi întreprinsă

În cazul în care, nu va fi întreprinsă nici o acțiune în sensul reglementării și implementării prevederilor Legii nr. 209/2016 privind deșeurile (art.52 Uleiuri uzate) și transpunerii prevederilor cadrului legislativ european în domeniul gestionării deșeurilor de uleiuri uzate, pot surveni următoarele situații:

1. înrăutățirea calității mediului, aerului, apei, solului din cauza compoziției de metale grele din uleiuri uzate deversate și inclusiv prin emiterea dioxidului de azot și dioxidul de sulf, precum și de particulele generate prin arderea uleiului;
2. înrăutățirea în continuare a calității apelor de suprafață și subterane, proces care va duce la mărirea numărului de persoane cu boli respiratorii, hepatice și cancerigene, și totodată la micșorarea rezervelor de ape subterane potabile;
3. reducerea considerabilă a serviciilor ecosistemului (cantitățile de pești în râuri, numărul animalelor și plantelor, peisajelor, etc.), ca rezultat vor fi pierderi, inclusiv în domeniul turistic, hotelier etc;
4. creșterea suprafeței terenurilor degradate, care nu mai pot fi utilizate în scopuri agricole;
5. creșterea cantităților de deșeuri arse sau înhumate ilegale;
6. beneficii economice ratate prin arderea și deversarea uleiurilor uzate, care ar putea fi reciclat în scopul reducerii importului de țiței din țări terțe și/sau utilizat ca sursă de combustibil lichid pentru fabricile de ciment din Republica Moldova, autorizate să coincidă deșeuri;
7. încetinirea sau lipsa contribuției economiei circulare la decarbonizare prin valorificarea energetică a deșeurilor, în conformitate cu Strategia privind Uniunea Energetice și cu Acordul de la Paris și în condițiile respectării ierarhiei deșeurilor.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

Concomitent cu legislația națională de protecție a mediului, poluarea mediului se reglementează de tratatele internaționale de mediu la care Republica Moldova a aderat, printre care Convenția de la Stockholm, Convenția de la Basel, Convenția asupra poluării atmosferice transfrontiere pe distanțe lungi (CLRTAP), prin care țara și-a asumat responsabilitatea de a promova o politică fermă în domeniul identificării și gestionării inofensive a substanțelor chimice periculoase.

- **Convenția de la Stockholm** prevede modernizarea sistemului existent de management al substanțelor chimice, prin gestionarea adecvată a substanțelor periculoase toxice, persistente și bioacumulative în toate domeniile activității umane. Managementul ecologic sigur al substanțelor chimice este un element important al politicii interne care contribuie la creșterea bunăstării țării, dezvoltarea durabilă a societății și reducerea sărăciei.
- **Convenția de la Basel** prevede îmbunătățirea și asigurarea gospodăririi în condiții ecologice raționale a deșeurilor periculoase și a altor reziduuri; controlul privind importul, exportul și tranzitarea de deșeuri periculoase sau alte deșeuri. Prevederile Convenției Basel au fost transpuse prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 637 din 27.05.2003, care a aprobat Regulamentul privind controlul transportării transfrontaliere a deșeurilor și eliminării acestora, care stabilește mecanismul de implementare a prevederilor Convenției Basel, menit să asigure respectarea prescripțiilor privind securitatea ecologică în cadrul exportului, tranzitării și

eliminării deșeurilor. Conform Regulamentului, fiecare parte va adopta măsurile necesare pentru a:

- a) asigura că producerea de deșeuri periculoase sau de alte reziduuri este redusă la minimum, luând în considerare implicațiile sociale, tehnologice și economice;
- b) asigura punerea în funcțiune a unor instalații adecvate de eliminare care vor trebui să fie situate, în măsura posibilă, în interiorul țării, în scopul eliminării ecologice raționale a deșeurilor periculoase sau a altor reziduuri;
- c) asigura că persoanele implicate în administrarea deșeurilor periculoase vor lua măsurile necesare pentru a preveni creșterea poluării ce ar rezulta dintr-o astfel de gospodărire și, dacă o astfel de poluare are loc, să reducă la minimum consecințele pentru sănătatea omului și mediului înconjurător;
- d) asigura ca transportul peste frontiere al deșeurilor periculoase și altor reziduuri să fie redus la un minimum compatibil cu gestionarea eficientă și după metode ecologice raționale și ca acesta să fie efectuat astfel încât sănătatea omului și mediul înconjurător să fie protejate împotriva efectelor nocive ce ar putea rezulta;

În conformitate cu Anexa 1 a hotărârii nr.637/2003, uleiurile uzate sunt clasificate drept deșeuri periculoase, rezultând din activități precum:

- Deșeuri rezultate din procesele de tratare termică și alte operații de călire, conținând cianuri. Uleiuri minerale, care nu corespund scopului inițial de folosire –*Anexa 1, pct. 7*;
- Deșeuri petroliere / ape uzate sub formă de hidrocarburi în amestecuri cu apă și emulsii –*Anexa 1, pct. 8*;
- Deșeuri rezultate din descompletarea vehiculelor uzate – *Anexa 1, pct.24*.
- **Convenția asupra poluării atmosferice transfrontiere pe distanțe lungi (CLRTAP) din 1979** la care a aderat și Republica Moldova, în baza Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 399-XIII din 16 martie 1995. Obiectivul Convenției îl reprezintă protejarea oamenilor și mediului înconjurător contra poluării atmosferice, limitarea, în măsura posibilului, reducerea în mod treptat și prevenirea poluării atmosferice, inclusiv a poluării atmosferice transfrontiere pe distanțe lungi. Întru executarea angajamentelor asumate în urma aderării la CLRTAP, la nivel național au fost ratificate 4 din total 8 protocoale ale Convenției:
 - Protocolul referitor la metale grele, adoptat la Aarhus la 24 iunie 1998, semnat și ratificat, prin Legea nr. 1018-XV din 25 aprilie 2002. Protocolul are drept scop reducerea emisiilor inclusiv din incinerarea deșeurilor, stabilește valorile limită stricte pentru emisiile din sursele staționare și sugerează cele mai bune tehnici disponibile (BAT) pentru aceste surse, cum ar fi filtre speciale sau epuratoare pentru surse de ardere sau procese fără mercur.
 - Protocolul referitor la poluanții organici persistenti, adoptat la Aarhus la 24 iunie 1998, (Protocolul POPs) semnat și ratificat, prin Legea nr. 1018-XV din 25 aprilie 2002. Protocolul include prevederi pentru gestionarea deșeurilor de produse care vor fi interzise. De asemenea, Protocolul obligă Părțile să reducă emisiile lor de dioxine, furani, PAH și HCB sub nivelul anului 1990 (sau un an alternativ între 1985 și 1995). Pentru incinerarea deșeurilor municipale, periculoase și medicale, Protocolul stabilește valori limită specifice;
 - Protocolul referitor la finanțarea pe termen lung a programului de cooperare pentru supravegherea și evaluarea transportului pe distanțe lungi al poluanților atmosferici în Europa (EMEP), adoptat la Geneva la 28 septembrie 1984, la care a RM a aderat prin Legea nr. 215/2015;
 - Protocolul referitor la reducerea acidifierii, eutrofizării și nivelului de ozon troposferic, adoptat la Gothenburg la 1 decembrie 1999. Protocolul stabilește măsuri de reglementare și control a emisiilor de dioxid de sulf, oxizi de azot și compuși organici volatili provenite din surse staționare și surse mobile și solicită implementarea măsurilor de control al produselor, a celor mai bune tehnici disponibile, a măsurilor de asigurare a eficienței energetice dar și utilizarea carburanților mai puțin poluanți.

Luând în considerație importanța realizării angajamentelor internaționale asumate de către Republica Moldova, necesitatea transpunerii în proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind gestionarea uleiurilor uzate a unor prevederi din Directiva

2008/98/CE privind deșeurile, Directiva 1999/31/CE privind depozitele de deșeuri, Directiva 2010/75/UE privind emisiile industriale și Directiva 91/689/CEE privind deșeurile periculoase este condiționată de următoarele acte:

- **Legea nr. 112 din 02.07.2014 pentru ratificarea Acordului de Asociere între Republica Moldova**, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, și anume, Titlul IV „Cooperarea economică și alte tipuri de cooperare sectorială”, în particular Capitolul 16 „Mediul Înconjurător” al Acordului și Anexa XI la Acordul, care prevede transpunerea în legislația națională a Directivei 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile.

- **Legea privind protecția mediului înconjurător nr. 1515/1993**, care constituie cadrul juridic de bază pentru elaborarea actelor normative speciale și instrucțiunilor în probleme aparținând din domeniul protecției mediului. În conformitate cu prezenta lege Guvernul creează condiții de favorizare și încurajare pentru activitățile de colectare și reciclare a deșeurilor metalice, textile, de pielărie, de masă lemnoasă, cauciuc uzat, **uleiuri uzate**, de obținere a energiei reziduale – Art.68, lit. d). Legea obligă agenții economice, indiferent de forma de proprietate:

- să re tehnologizeze procesele de producție în vederea minimalizării deșeurilor prin folosirea cât mai eficientă a materiei prime, să reducă folosirea substanțelor toxice, inflamabile și să le înlocuiască cu materiale alternative inerte, care asigură obținerea unei producții finale cât mai durabile, să producă, să utilizeze și să pună în circulație ambalaje recuperabile, re folosibile, reciclabile sau ușor degradabile - Art.32 lit.b);
- să doteze liniile tehnologice cu utilaje și dispozitive de captare și neutralizare a pulberilor și gazelor nocive, precum și să nu încalce normativele concentrației substanțelor nocive în emisii supra limitelor legal admise - Art.57 lit. a);
- să țină în permanență evidența deșeurilor de producție, să efectueze identificarea, ambalarea lor, să asigure prelucrarea acestora pe loc sau predarea la unitățile specializate de recuperare a energiei și a deșeurilor industrial reciclabile, precum și transportarea și depozitarea deșeurilor irecuperabile la poligoanele special amenajate - Art.71, lit. b).

- **Legea privind deșeurile nr. 209/2016** (armonizată la Directiva 2008/98/CE) stabilește bazele juridice, politica de stat și măsurile necesare pentru protecția mediului și a sănătății populației prin prevenirea sau reducerea efectelor adverse determinate de generarea și gestionarea deșeurilor și prin reducerea efectelor generale ale folosirii resurselor și creșterea eficienței folosirii acestora. Astfel, prezenta lege stipulează că:

- Pentru a consolida reutilizarea și prevenirea, reciclarea și alte tipuri de valorificare a deșeurilor, persoanele fizice și juridice care proiectează, produc, prelucrează, tratează, vând și/sau importă produse sunt supuse unui regim de răspundere extinsă a producătorului - Art.12, alin. (1);
- În scopul promovării principiului răspunderii extinse a producătorului (REP), prioritar vor fi supuse acestor reglementări următoarele produse - Art.12, alin. (14):
 - baterii și acumulatori;
 - echipamente electrice și electronice;
 - vehicule;
 - uleiuri;
 - ambalaje.
- Pentru executarea cerințelor de responsabilitate extinsă a producătorului (REP) în conformitate cu prevederile art. 12 și a obiectivelor politicii de stat în domeniul gestionării deșeurilor, producătorii și importatorii de uleiuri asigură crearea unor sisteme de colectare a uleiurilor uzate de la consumatori, precum și dezvoltarea sistemelor de regenerare a acestora, corespunzător cantităților și tipurilor de uleiuri puse la dispoziție pe piață – Art.52, alin. (4);
- În cazul în care regenerarea uleiurilor uzate este posibilă din punct de vedere tehnic și este sigură pentru mediu, transportul acestora de pe teritoriul național la instalațiile de incinerare sau co-incinerare de peste hotare se restricționează prin

legislație – Art.52, alin. (5).

La nivelul documentelor de politici sunt stabilite următoarele obiective strategice:

- **Strategia de mediu pentru anii 2014-2023 și Planul de acțiuni**, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 301/2014. Conform obiectivului specific 8, un spectru larg de substanțe chimice sînt utilizate în diverse activități economice și în sectorul casnic. În cazul în care unele substanțe și produse chimice sînt gestionate neadecvat de-a lungul diverselor etape de fabricare, depozitare, păstrare, distribuire, utilizare și eliminare, ele poluează mediul, provocînd efecte dăunătoare asupra ecosistemelor de mediu, sănătății umane și faunei. Pentru a răspunde principalelor provocări asociate cu substanțele chimice, se impune atît soluționarea problemelor legislative și instituționale, cît și sporirea conștientizării și educației ecologice privind impactul substanțelor chimice, al stocurilor și deșeurilor acestora asupra mediului, ecosistemelor acestuia, sănătății populației.
- **Strategia de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 248/2013.** Obiectivele generale ale Strategiei sînt următoarele:
 - 1) dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor menajere prin armonizarea cadrului legislativ, instituțional și normativ la standardele UE, bazate pe abordare regională și divizarea teritorială a țării în 8 regiuni de management al deșeurilor;
 - 2) dezvoltarea infrastructurii regionale de eliminare a deșeurilor menajere solide și a stațiilor de transfer, în conformitate cu practicile statelor membre ale UE;
 - 3) dezvoltarea sistemelor de colectare și tratare a fluxurilor de deșeuri specifice (ambalaje, deșeuri de echipamente electrice și electronice, cauciucuri, baterii etc.) prin promovarea și implementarea principului „responsabilitatea producătorului”, inclusiv a celor periculoase (deșeuri medicale, uleiuri uzate, etc.), prin plasarea a cîte un punct de colectare la nivel de regiune.În vederea realizării acestor obiective, la capitolul **uleiuri uzate**, Strategia prevede:
 - a) asigurarea unei rețele de colectare a uleiurilor uzate de la utilizatori/populație prin intermediul centrelor de deservire tehnică a automobilelor;
 - b) eliminarea pieței ilegale a uleiurilor uzate a căror utilizare generează un impact negativ asupra sănătății populației și mediului;
 - c) reducerea impactului asupra sănătății populației și mediului prin îmbunătățirea gestionării uleiurilor uzate;
 - d) încurajarea utilizării uleiurilor într-o manieră ecologic rațională în cuptoarele de ciment.

• **Strategia națională cu privire la reducerea și eliminarea poluanților organici persistenți și Planului Național de implementare a Convenției de la Stockholm privind poluanții organici persistenți, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.1155/2004.**

Strategia prevede coordonarea acțiunilor pentru prevenirea impactului asupra sănătății populației și mediului înconjurător a substanțelor chimice periculoase, considerate ca poluanți organici persistenți, în cadrul realizării politicii de stat pentru dezvoltarea durabilă și securitatea ecologică a țării. Situația privind poluarea mediului cu bifenili policlorurați în republică este examinată insuficient. Nu există o evidență veridică și sistematizată privitor la avariile și consecințele poluării mediului cu PCB sau la alte situații cu impact negativ. Moldova nu dispune de capacități de producere a materialelor cu conținut PCB sau de utilaj înzestrat cu PCB, iar toate necesitățile economiei se acoperă prin importul acestora din alte țări. Potrivit Strategiei, în sectorul de generare, transportare și distribuție a energiei electrice funcționează peste 100 mii de instalații de putere, inclusiv circa 2000 de transformatoare cu încărcătura totală de circa 46 mii tone uleiuri, iar pierderile anuale ale uleiului din aceste echipamente constituie 9,5 – 10 tone. Pe teritoriile diferitelor întreprinderi, de asemenea, sînt stocate zeci de mii de condensatoare uzate în care se conțin sute de tone de PCB.

• **Programului național privind managementul durabil al substanțelor chimice în Republica Moldova aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 973/2010.**

În corespundere cu Programul, eliminarea deșeurilor periculoase, ca parte integrantă și esențială a managementului substanțelor chimice, avînd drept scop prevenirea poluării mediului, rămîne a fi o problemă stringentă, inclusiv din cauza lipsei resurselor financiare

și a tehnologiilor inofensive mediului. Deșeurile industriale constituie surse de risc pentru sănătate din cauza conținutului de substanțe toxice, precum metalele grele (mercur, plumb, cadmiu), pesticide, solvenți, **uleiuri uzate**, poluanți organici persistenți etc. Din motivul stocării și depozitării inadecvate a deșeurilor periculoase, în țară există terenuri contaminate cu pesticide și cu produse petroliere. Viabilitatea sistemului de management al substanțelor chimice și crearea cadrului normativ adecvat, prevede **elaborarea actului normativ privind utilizarea uleiurilor uzate**, care va contribui la aplicarea unor tehnologii de utilizare a deșeurilor solide și semilichide din acest domeniu, cu impact pozitiv asupra stării mediului – Art.53, pct.15.

• **Strategia de dezvoltare cu emisii reduse a Republicii Moldova până în anul 2030 și Planul de acțiuni, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1470/2016.**

Obiectivul general al Strategiei constă în reducerea necondiționată, până în anul 2030, a emisiilor totale naționale de gaze cu efect de seră nete cu nu mai puțin de 64% comparativ cu nivelul anului 1990, în susținerea efortului global de menținere a tendinței de creștere a temperaturii medii globale, până în anul 2100, în limita de până la 2°C. În conformitate cu prezenta Strategie, **contribuția sectorului deșeuri la dezvoltarea cu emisii reduse și problemele identificate în acest sector este condiționată inclusiv de lipsa capacităților de tratare a deșeurilor periculoase, inclusiv a celor spitalicești, care, fiind depozitate de rînd cu cele municipale, prezintă un risc sporit pentru mediu, precum și a deșeurilor de construcții și demolare, a dejecțiilor animaliere, a deșeurilor stradale, a uleiurilor tehnice, a anvelopelor etc.** **Obiectivul specific 7 al Strategiei prevede** reducerea necondiționată, până în anul 2030, a emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la sectorul deșeurilor cu 38% și reducerea de gaze cu efect de seră condiționată până la 47% comparativ cu anul 1990. Respectiv, pct. 2) din Obiectivul specific 7 prevede că activitățile sprijinite de donatori în sectorul deșeuri urmează să fie îndreptate, în special, în sprijinul investițiilor pentru implementarea următoarelor tehnologii:

- a) recuperarea biogazului de la depozitele de deșeuri menajere solide;
- b) compostarea deșeurilor;
- c) incinerarea deșeurilor;
- d) tratarea mecanico-biologică a deșeurilor, cu eliminarea ulterioară a reziduurilor prin depozitare; și
- e) digestia anaerobă a deșeurilor.

Deși există acte legislative și normative ce reglementează, practic, toate sectoarele de mediu, acestea nu corespund pe deplin tratatelor internaționale de mediu la care Republica Moldova este parte și nu asigură gestionarea suficientă a deșeurilor de uleiuri uzate pentru a preveni poluarea mediului și garanta astfel dreptul la un mediu sănătos, impunându-se perfecționarea acestora. Ceea ce reiese și din necesitatea transpunerii în proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind uleiurile uzate a prevederilor relevante din *Directiva 2008/98/UE privind deșeurile* și nemijlocit punerea în aplicare a prevederilor art. 52 (Uleiuri uzate) din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile.

- **Directiva 2008/98 privind deșeurile**, reglementează activitatea de gestionare a uleiurilor uzate care trebuie să fie efectuată în conformitate cu ordinea de priorități a ierarhiei deșeurilor și ar trebui acordată prioritate opțiunilor care oferă cele mai bune rezultate din punct de vedere al protecției mediului. Conform prevederilor prezentei directive – **Art.21 “Uleiuri uzate”**, statele membre adoptă măsurile necesare pentru a se asigura că:

- uleiurile uzate sunt colectate separat în cazul în care colectarea separată nu este posibilă din punct de vedere tehnic, ținând cont de bunele practice – Art.21, alin. 1, pct. a);
- uleiurile uzate sunt tratate, acordându-se prioritate regenerării sau, alternativ, altor operațiuni de reciclare care au un rezultat global echivalent sau mai bun asupra mediului decât regenerarea, în conformitate cu articolele 4 și 13 – Art.21, alin. 1, pct. b);
- uleiurile uzate prezentând caracteristici diferite nu se amestecă, iar uleiurile uzate nu se amestecă cu alte tipuri de deșeuri sau substanțe, dacă o astfel de amestecare împiedică regenerarea lor sau alte operațiuni de reciclare care ar genera rezultate echivalente sau mai bune, în ansamblu, asupra mediului decât regenerarea –

Art.21, alin. 1, pct. c); - În scopul colectării separate a uleiurilor uzate și al tratării lor corespunzătoare, statele membre pot, conform condițiilor lor naționale, să aplice măsuri suplimentare, cum ar fi cerințe tehnice, responsabilitatea producătorilor, instrumente economice sau acorduri voluntare – Art.21, alin. 2, pct. a). • Directiva 91/689/CEE privind deșeurile periculoase, care prezintă deșeurile de uleiuri drept deșeuri periculoase în funcție de natura sau activitatea care le-a produs - <i>Anexa I</i>. Directiva reglementează următoarele: - Statele membre iau măsurile necesare pentru a dispune ca pe fiecare loc unde descărcarea de deșeuri periculoase are loc, deșeurile să fie înregistrate și identificate - Art. 2, alin. 1); - Statele membre iau măsurile necesare pentru a cere ca unitatea și întreprinderea care elimină, valorifică, colectează sau transportă deșeuri periculoase să nu amestece diferite categorii de deșeuri periculoase sau să amestece deșeurile periculoase cu deșeurile nepericuloase - Art. 2, alin. 2). • Directiva 1999/31/CE privind depozitele de deșeuri, care prevede aplicarea corectă a ierarhiei deșeurilor prin restricționarea eliminării prin depozitare a tuturor deșeurilor care pot fi reciclate sau valorificate din punct de vedere material sau energetic, prevenind în același timp efectele nocive asupra sănătății umane și asupra mediului. • Directiva 2010/75/UE privind emisiile industriale, care stabilește valori limită ale emisiilor în aer pentru instalațiile de incinerare a deșeurilor, care sunt normate la Valorile sunt normate la un conținut de oxigen de 3 % al gazelor reziduale în cazul în care se incinerează uleiuri minerale uzate, după cum se prezintă în <i>Anexa VI, Partea 3 la Directivă</i>.
2. STABILIREA OBIECTIVELOR
a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)
Inițiativa în cauză are drept scop principal reglementarea activităților de gestionare a uleiurilor uzate în condiții de protecție a sănătății populației și a mediului înconjurător cu aplicarea principiului de responsabilitate extinsă a producătorului (REP) în strictă conformitate cu prevederile art. 52 din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile și prevederile relevante din Directiva 2008/98/UE privind deșeurile. Astfel, în esență, prezenta inițiativă normativă urmărește următoarele obiective: 1. Stabilirea interdicțiilor în procesul de gestionare a uleiurilor uzate. 2. Stabilirea obligațiilor ce revin producătorilor de uleiuri uzate: a. înregistrare în Lista producătorilor, inclusiv dovada unui sistem individual sau colectiv; b. atingerea țintelor de colectare a uleiurilor uzate stabilite prin proiectul Hotărârii de Guvern; c. organizarea colectării separate a uleiurilor uzate la punctele de vânzare a acestora; d. evidența și raportarea datelor despre cantitățile și tipurile de uleiuri uzate generate. 3. Stabilirea obligațiilor ce revin agenților economici autorizați pentru valorificarea uleiurilor uzate 4. Reducerea cantității de uleiuri uzate eliminate prin depozitare sau arse cu risc sporit pentru mediu și sănătate, prin creșterea etapizată a ratei de colectare separată a acestor deșeuri. Inventarierea instalațiilor (ex. cazangerii, centrale electrice, atelierelor de reparații auto, instalații de incinerare și coincinerare etc.) pentru a evita arderea necontrolată a uleiurilor uzate și raportarea corectă a datelor privind gestionarea uleiului uzat.
3. IDENTIFICAREA OPȚIUNILOR
a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție
Opțiunea 0 – de a nu face nimic Această inițiativă normativă este determinată, în special de necesitatea reducerii impactului uleiurilor uzate generate în cantități mari asupra poluării aerului, apelor și solurilor și limitarea

riscurilor pentru sănătatea umană prin organizarea unei evidențe stricte a uleiurilor gestionate pe categorii, astfel încât să existe o bază de date care să reflecte realitatea existentă pe piață și din care să rezulte ratele de colectare și valorificare a acestei categorii de deșeuri, ținându-se cont nemijlocit de art.21 “Uleiuri uzate” din Directiva 2008/98/UE privind deșeurile și art. 12 alin. (15), art. 52 alin. (6) și art. 68 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile. Urmare a descrierilor relatate la compartimentul 1 „Definirea problemei” din prezentul AIR, lipsa în continuare a unui sistem de organizare a colectării separate și monitorizare a uleiurilor uzate generate, reprezintă un risc major, care contribuie la amplificarea mai multor probleme de mediu precum încălzirea globală, acidificarea, epuizarea calității ecosistemului, precum și probleme sociale, de sănătate, dar și pierderi economice din cauza resurselor ratate prin depozitare și ardere necontrolată.

Opțiunea 0 nu va asigura punerea în aplicare a Legii nr. 209 privind deșeurile și transpunerea prevederilor relevante din art. 21 “Uleiuri uzate” din Directiva 2008/98/UE privind deșeurile, precum și neexecutarea obligațiilor asumate de către Republica Moldova prin semnarea tratatelor internaționale specificate la compartimentul **1, litera e) din prezentul AIR**. Nu în ultimul rând, opțiunea 0 contravine obiectivului Strategiei de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 248/2013 privind eliminarea pieței ilegale a uleiurilor uzate a căror utilizare generează un impact negativ asupra sănătății populației și mediului și dezvoltarea sistemelor de colectare și tratare a deșeurilor periculoase precum uleiuri uzate și implementarea principului „responsabilitatea producătorului”. **Având în vedere cele menționate și posibilele consecințe în cazul în care nici o acțiune nu va fi întreprinsă, opțiunea „A nu face nimic” - nu este realistă.**

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea ținesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/ obligații ce se doresc să fie aprobate

Proiectul de hotărâre a Guvernului este elaborat sub formă de regulament în corespundere cu art. 14 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, în temeiul prevederilor Legii nr. 209/2016 privind deșeurile (art.52 Uleiuri uzate) cu scopul de a reglementa gestionarea deșeurilor de uleiuri uzate în scopul protecției mediului și a sănătății populației cu respectarea acordurilor internaționale la care Republica Moldova este parte. Proiectul Regulamentului stabilește cerințele pentru organizarea gestionării deșeurilor prin aplicarea mecanismului de responsabilitate extinsă a producătorului. Din punct de vedere structural, proiectul de hotărâre a guvernului prenotat, se axează pe prevederi principale precum: dispoziții generale, interdicții, înregistrarea și raportarea, ținte de colectare, reglementarea sistemelor individuale și colective, colectarea separată, transportarea, valorificarea, etichetarea, informații pentru utilizatori finali, finanțare. În afară de aceasta, în scopul facilitării procesului de punere în aplicare a prevederilor noii hotărâri a guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului menționat, proiectul include în sine în calitate de anexe: categorii de Uleiuri reglementate de Regulamentul, cerințe procedurale pentru înregistrare producători, țintele anuale minime de colectare care trebuie atinse de către producători, structura planului de operare a sistemului individual și colectiv, simbolul care indică faptul că Uleiul uzat este un deșeu periculos.

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunea I (recomandată) constă în elaborarea și aprobarea proiectului *Regulamentului privind gestionarea uleiurilor uzate*. Aplicarea prezentului Regulament va asigura punerea în aplicare a prevederilor art. 52 din Legea nr. 209 /2016 privind deșeurile și va contribui la tranziția către o economie circulară, cu condiția ca ierarhia deșeurilor stabilită de UE să fie utilizată drept principiu călăuzitor și că alegerile făcute să nu împiedice atingerea unor niveluri mai ridicate de prevenire, reutilizare și reciclare. Prin reglementările propuse se urmărește ca toți producătorii, importatorii, distribuitorii, consumatorii și agenții economici implicați în ciclul de viață a uleiurilor, să întreprindă măsurile necesare pentru a optimiza colectarea separată a uleiurilor uzate, tratarea și reciclarea corespunzătoare a acestora în corespundere cu prevederile ierarhiei deșeurilor. Actul normativ stabilește aplicarea principiului “poluatorul plătește” și a mecanismului de responsabilitate extinsă a producătorului (REP), cu obligații clare privind introducerea pe piață a uleiurilor și a unor reguli specifice privind colectarea,

tratarea, reciclarea și eliminarea deșeurilor de uleiuri uzate, în special interzicerea introducerii pe piață a uleiurilor ce conțin substanțe chimice periculoase.

Regulamentul prevede asumarea REP de către producători, fie prin aderarea la un sistem individual fie la unul colectiv, cu delimitarea clară a procedurii de înregistrare, raportare, colectare, tratare, etc. În corespundere cu actul normativ propus, valorificarea uleiurilor uzate se va realiza cu prioritate prin regenerare, în cazul în care uleiurile uzate se pretează acestei operații. Co-incinerarea uleiurilor uzate reprezintă o metodă de valorificare alternativă, în cazul în care condițiile tehnice și economice fac neviabilă regenerarea, acestea fiind utilizate drept combustibil cu recuperarea căldurii produse. Ca rezultat, este nemijlocit reglementat că eliminarea uleiurilor uzate prin incinerare trebuie să se realizeze doar când regenerarea și/sau co-incinerarea nu sunt aplicabile.

Generatorii de uleiuri uzate prin Regulament, sunt obligați să asigure colectarea separată a întregii cantități de uleiuri uzate generate fie individual fie prin sistem colectiv cu alocarea mijloacelor financiare necesare în acest sens. Ca rezultat, prevederile Regulamentului vor conduce la crearea unui sistem funcțional de gestionare a uleiurilor uzate, asta în condițiile în care în ultimii ani se importă cantități mari de uleiuri, iar deșeurile rezultate în cea mai mare parte sunt arse sau deversate ilegal, nefiind contorizate și monitorizate de organele competente.

Menționez, că Opțiunea I va asigura transpunerea în totalitate a acquis-ului comunitar în domeniu în legislația națională și va determina elaborarea instrumentelor normative necesare pentru reglementarea gestionării uleiurilor uzate și va contribui direct la procesul de decarbonizare prin reducerea cantității de deșeuri eliminate prin depozitare cu posibilitatea de valorificare energetică a acestora, conform principiilor economiei circulare. Nu în ultimul rând, va spori credibilitatea Republicii Moldova față de organismele internaționale și va facilita investițiile în acest sector, în special investițiile în sistemele de management integrat al deșeurilor. De asemenea, prin implementarea sistemului privind responsabilitatea extinsă a producătorului, care înseamnă și responsabilitate financiară în ceea ce privește gestionarea uleiurilor uzate, se va contribui la menținerea tarifelor plătite de către populație în limita pragului de suportabilitate.

e) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

Alte opțiuni nu au fost luate în considerare din moment ce Regulamentul privind gestionarea uleiurilor uzate este prevăzut de art.52 din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile ca instrument juridic care va reglementa gestionarea deșeurilor de uleiuri uzate prin aplicarea mecanismului de responsabilitate extinsă a producătorului și stabilirea unor ține graduale de colectare separată și valorificare, în scopul protecției mediului și a sănătății populației cu respectarea acordurilor internaționale la care Republica Moldova este parte.

4. ANALIZA IMPACTURILOR OPȚIUNILOR

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Urmare analizei efectuate, dintre efectele negative ale stării actuale putem evidenția:

- ⇒ înrăutățirea calității mediului, aerului, apei, solului din cauza compoziției de metale grele din uleiuri uzate deversate și inclusiv prin emiterea dioxidului de azot și dioxidul de sulf, precum și de particulele generate prin arderea uleiului;
- ⇒ riscul sporit pentru sănătate mai ales a populației care locuiește în apropierea depozitelor de acumulare a deșeurilor sau unde uleiurile uzate sunt arse nereglementar;
- ⇒ încurajarea în continuare a pieței ilegale a uleiurilor uzate a căror utilizare generează un impact negativ asupra sănătății populației și mediului;
- ⇒ desfășurarea unor activități de ardere a uleiurilor uzate în mod necorespunzător cu folosirea metodelor și instalațiilor neautorizate, neechipate cu filtre cu gradul înalt de purificare a gazelor reziduale etc.;
- ⇒ reținerea procesului de recuperare a uleiurilor uzate prin regenerare;
- ⇒ înrăutățirea în continuare a calității apelor de suprafață și subterane, proces care va duce la mărirea numărului de persoane îmbolnăvite de boli respiratorii, hepatice și cancerigene, și totodată la micșorarea rezervelor de ape subterane potabile;
- ⇒ reducerea considerabilă a serviciilor ecosistemului (cantitățile de pești în râuri,

numărul animalelor și plantelor, peisajelor, etc.), ca rezultat vor fi suportate pierderi (venit ratat), inclusiv în domeniul turistic, hotelier etc;

- ⇒ creșterea cantităților de deșeuri arse sau înhumate ilegal;
- ⇒ beneficii economice ratate prin arderea și deversarea uleiurilor uzate, care ar putea fi reciclat în scopul reducerii importului de țiței din țări terțe și/sau utilizat ca sursă de combustibil lichid pentru fabricile de ciment din Republica Moldova, autorizate să coincidă deșeuri;
- ⇒ încetinirea sau lipsa contribuției economiei circulare la decarbonizare prin valorificarea energetică a deșeurilor, în conformitate cu Strategia privind Uniunea Energeticii și cu Acordul de la Paris și în condițiile respectării ierarhiei deșeurilor.

Efecte pozitive - Nu există efecte pozitive prin continuarea stării actuale, decât numai economisirea cheltuielilor aferente unor organizării unui sistem colectiv sau individual de preluare a responsabilității de către producătorii de uleiuri.

b) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Opțiunea I presupune elaborarea și aprobarea proiectului *Regulamentului privind gestionarea uleiurilor uzate* în conformitate cu prevederile art. 52 din Legea nr.209/2016 privind deșeurile și prin transpunerea prevederilor art.21 din Directivei 2008/98/UE privind deșeurile. Intervenția propusă vine să soluționeze problemele și aspectele expuse la secțiunile 1b) și 3b) din AIR.

Impactul economic

După cum rezultă din analiza preliminară a impactului de reglementare, dar și din evaluările efectuate în țările UE care au transpus deja art.21 din Directiva 2008/98/UE privind deșeurile, noul proiect de act normativ va avea un impact economic direct asupra producătorilor, importatorilor, agenților economici care vor aplica principiul de responsabilitate extinsă a producătorului (*în continuare – REP*) și vor practica ca activitate colectarea, eliminarea și valorificarea uleiurilor uzate cu scopul de a atinge țintele de colectare stabilite în proiectul de Regulament fie prin sistem individual sau prin sistem colectiv. Pentru a identifica și respectiv cuantifica eventualele costuri, beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea au fost studiate mai multe surse de informare, în particular:

- ⇒ BASEL convention technical guidelines on used oil re-refining or other re-uses of previously used oil
<http://www.basel.int/Portals/4/Basel%20Convention/docs/meetings/sbc/workdoc/old%20docs/tech-r9.pdf>
- ⇒ Critical review of existing studies and life cycle analysis on the regeneration and incineration of waste oils
https://ec.europa.eu/environment/pdf/waste/studies/oil/waste_oil.pdf
- ⇒ Guidance on Extended Producer Responsibility (EPR). Analysis of EPR schemes in the EU and development of guiding principles for their -
https://ec.europa.eu/environment/archives/waste/eu_guidance/pdf/report.pdf
- ⇒ Waste Framework Directive revision: European waste oil re-refining industry position
https://www.geir-rerefining.org/wp-content/uploads/GEIRpositionpaperWFD_2016_FINAL.pdf
- ⇒ Study to support the Commission in gathering structured information and defining of reporting obligations on waste oils and other hazardous waste
<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/73a728bc-72f5-11ea-a07e-01aa75ed71a1/language-en>
- ⇒ Used-Oil Generation and Its Disposal along East-West Road, Port Harcourt Nigeria
https://inis.iaea.org/collection/NCLCollectionStore/_Public/47/075/47075048.pdf
- ⇒ Extended Producer Responsibility for Waste Oil, E-Waste and End-of-Life Vehicles
https://www.researchgate.net/publication/344832811_Extended_Producer_Responsibility_for_Waste_Oil_E-Waste_and_End-of-Life_Vehicles
- ⇒ Oil Tax, Subsidies and Extended Producer Responsibility in the Used Oil Market
https://www.researchgate.net/publication/324018530_Oil_Tax_Subsidies_and_Extended_Producer_Responsibility_in_the_Used_Oil_Market

⇒ DECIZIA DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2019/1004 A COMISIEI din 7 iunie 2019 de stabilire a normelor pentru calculul, verificarea și raportarea datelor privind deșeurile în conformitate cu Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Deciziei de punere în aplicare C(2012) 2384 a Comisiei <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019D1004&from=ES>

Date analizate, ne confirmă că schemele REP aplicabile pentru gestionarea uleiului uzat în țările europene analizate și prezentate la pct.1 din AIR, se diferențiază de la o țară la alta. Din start este necesar de remarcat că conceptul schemelor REP (figura nr. se cere a fi elaborat și implementat în așa fel în care să acopere costurile aferente colectării separate, transportării și tratării corespunzătoare și care includ¹⁴:

- Costurile de colectare, transport și tratare a deșeurilor colectate separat;
- Costuri administrative, adică costuri legate de funcționarea sistemelor colective (organizații de preluare a responsabilității);
- Costuri pentru comunicarea publică și sensibilizare (privind prevenirea deșeurilor, colectarea separată, etc.) atâta timp cât producătorii au un cuvânt de spus în proiectarea și implementarea lor, etc.
- Costuri de raportare/audit și control

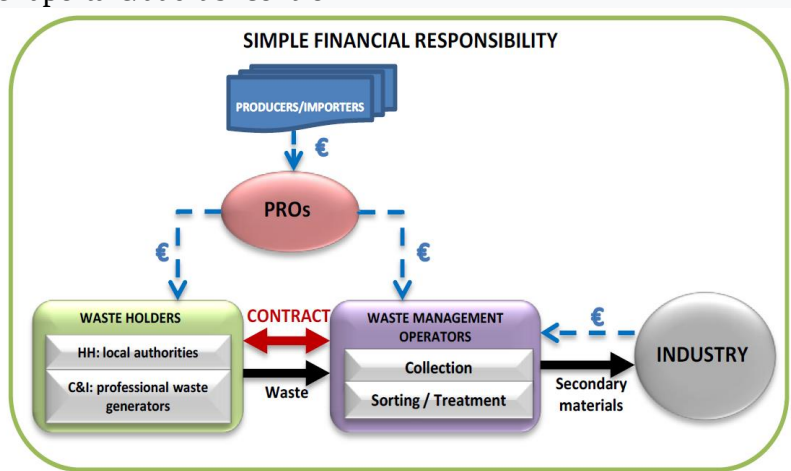

Fig.14 Model de implementare schema REP¹⁵

Suștinerea schemelor REP este condiționată de taxele achitate de producători, taxa care trebuie să reflecte adevăratele costuri de gestionare a uleiurilor uzate pe baza aplicării stricte a ierarhiei deșeurilor, adică cu prioritate clară acordată prevenirii, reutilizării, pregătirea pentru reutilizare și reciclare. Schemele existente în UE, în mare parte acoperă toate costurile aferente gestionării uleiurilor uzate. Cantitățile de ulei uzat colectate variază foarte mult, de la 2,7 kg/loc./an (Portugalia) la 5,6 kg/loc./an (Germania). În ceea ce privește ratele de reciclare, este dificil de determinat exact, acestea variază între 69% și 91%, deoarece unele țări europene în raportare pentru cantitatea reciclată, includ regenerarea și incinerarea. La nivelul țărilor membre UE, în conformitate cu „Ghidul privind responsabilitatea extinsă a producătorului (REP): Raport final, Comisia Europeană – DG Mediu, 2014”, costurile plătite de producători pe tonă de materiale puse pe piață variază de la 14 Euro/tonă (Marea Britanie) la 200 Euro/tonă (Austria), cu o medie de 92 Euro/tonă, sau de la 0,17 la 0,72 € / per locuitor.

O primă estimare a costurilor pe tonă de gestionare a uleiurilor uzate în Republica Moldova se poate realiza pe baza costurilor estimate în versiunile proiect ale studiilor de fezabilitate privind sistemele de management integrat al deșeurilor, care sunt, în prezent, în proces de elaborare.

Costurile de colectare și transportare

Respectiv, costul estimativ de colectare și transportare pentru prima etapă de implementare a sistemului de gestionare a uleiurilor uzate cu aplicarea principiului responsabilității extinse a producătorului, indiferent de schema care va fi aplicată, va fi de circa 10,0 Euro/tonă. La costurile de operare se adaugă și o cotă parte din costurile de investiție. Colectarea separată pilot și transportul de uleiuri uzate se realizează prin proiectele privind sistemele de

¹⁴ https://ec.europa.eu/environment/archives/waste/eu_guidance/pdf/report.pdf

¹⁵ https://ec.europa.eu/environment/archives/waste/eu_guidance/pdf/report.pdf

management integrat al deșeurilor. Prin urmare, producătorii vor trebui să acopere costurile cu colectarea separată și transportul pe măsura ce acestea vor fi extinse în vederea atingerii obiectivelor de valorificare, precum și costurile de investiții pentru gestionarea uleiurilor uzate din comerț și industrie. Costurile totale nu vor acoperi întreaga cantitate de ulei, respectiv de uleiuri uzate, ci vor fi plătite în funcție de obiectivele de valorificare/reciclare etapizate, care sunt stabilite în Regulament. De asemenea, pe măsura dezvoltării sistemului o parte din costuri va fi compensat cu veniturile obținute de la valorificarea deșeurilor.

Costuri de formare/instruire a personalului

În corespundere cu art.43 din Legea privind deșeurile, producătorii și deținătorii de deșeuri periculoase au obligația să elaboreze, planurile de intervenție pentru situații de accident și să asigure condițiile de aplicare a acestora. Informații cantitative cu privire la aceste costuri sunt limitate, dar acestea sunt considerate ca moderate sau scăzute în comparație cu costurile asociate organizării colectării separate, tratării și nemijlocit atingerea Țintelor de colectare. Costul estimativ pentru instruirea unui angajat responsabil pentru gestionarea deșeurilor periculoase variaza în mediul 200-250 euro.

Costurile de raportare privind uleiurile uzate

În corespundere cu art.33 din Legea privind deșeurile, producătorii de deșeuri, participă la procesul de raportare a datelor și informațiilor despre deșeuri și gestionarea acestora. Cantitativ aceste costuri urmează a fi rezumate la salariu angajaților care vor avea funcții privind furnizarea informațiilor către autoritățile control sau plățile efectuate de producător către sistemul colectiv creat pentru preluarea responsabilității.

Costurile de autorizare

În corespundere cu art.25, din Legea privind deșeurile, agenții economici care intenționează să desfășoare activități de tratare a deșeurilor trebuie să obțină o autorizație din partea autorității competente. Autorizația activității de colectare, transport, tratare, eliminare se eliberează gratuit de Agenția de Mediu

Costuri pentru tratarea uleiurilor uzate

Aprecieră costurilor de tratare a uleiurilor uzate necesare pentru organizarea gestionării eficiente a uleiurilor uzate este condiționată nemijlocit de evaluarea metodelor existente pentru tratarea acestor deșeuri și costurile/veniturile aferente. Ca rezultat, reieșind din cantitățile și estimările de ulei uzat generat la nivel național, cadrul legal, infrastructură, resurse, etc., prezentate în pct.1 din prezentul AIR, au fost analizate atât sub aspect tehnic cât și economic câteva opțiuni pentru Republica Moldova, fiind sistematizate și descrise în tabelul 7.

Tabelul nr.7

Estimarea costurilor/veniturilor aferente metodelor de tratare a uleiurilor uzate

Regenerare uleiuri uzate	Această metodă de reciclare este una atractivă din punct de vedere economic în termeni de conservarea resurselor și protecția mediului. Conform 16, 2 litri de ulei lubrifiant uzat se echivalează cu 1,5 litri de ulei rafinat. Este aplicabilă doar pentru categoriile de uleiuri uzate minim poluate/contaminate și cu un nivel sporit de viscozitate. Conform GEIR, cele mai potrivite tipuri (coduri) de uleiuri uzate potrivite pentru regenerare și care se regăsesc și în lista națională a deșeurilor sunt ¹⁷ : 130205: uleiuri minerale neclorurate de motor, de transmisie și de ungere 130110: uleiuri hidraulice minerale neclorurate 130306: uleiuri minerale clorurate izolate și de transmitere a căldurii, altele decât cele specificate la 13 03 01 130204: uleiuri minerale clorurate de motor, de transmisie și de ungere 130101: uleiuri hidraulice cu conținut de BPC Potrivit aceleiași surse, practic 60-65 % din uleiurile uzate generate sunt conforme pentru regenerare.
---------------------------------	--

¹⁶ https://www.stpitaly.eu/pdf/STP_present_used_lube_oil_re-refining_25anniversary.pdf

¹⁷ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=102107&lang=ro

	Costurile de capital și costurile fixe de funcționare reprezintă între 55 și 80% din costul total, în funcție de tehnologie și dimensiunea instalației. Conform x, pentru o capacitate a instalației de 35ktone/an (model tip instalație de mică capacitate), costul capital al instalației ar fi de 20-35 milioane euro, respectiv 240-350 euro/tonă, cu un profit de 210-250 euro/tonă. Taxa pentru recepționarea uleiului uzat ar fi de 32-102 euro/tonă Dat fiind cantitatea de ulei uzat estimată la nivel național, capacitatea unei instalații de tratare prin regenerare a uleiului uzat nu va depăși 10 ktone/an, respectiv printre metodele de regenerare posibil de utilizat ar fi tratarea cu acid sulfuric, o tehnologie mai veche dar cu costuri de până la 75 % mai reduse și cu posibilitatea de a procura uleiul uzat.
Coincinerare în fabrici de ciment	Fabricile cu ciment consumă foarte multă energie: combustibilul și electricitatea pot reprezenta până la 70% din costuri variabile. Din punct de vedere strategic, uleiul uzat reprezintă unul din combustibili lichizi valoroși, respectiv puterea lor calorică ridicată permite cuptoarelor de ciment să le amestece cu alte deșeuri cu un conținut valoric mai redus. Costul pentru achiziția uleiurilor uzate de către fabricile de ciment variază între 40 și 120 de euro pe tonă. Pentru Republica Moldova, coincinerarea uleiurilor uzate este o opțiune acceptabilă, doar în cazul în care nu este posibilă regenerarea sau pentru tipurile de uleiuri amestecate și cu prea multe impurități.
Tratare termică prin procedura de cracare ulei uzat	Cracarea termică este una din cele mai adaptabile metode de tratare a uleiurilor uzate la fluctuațiile pieței. Costurile de capital și costurile fixe de funcționare reprezintă aproximativ 80% din costul total fiind considerabil mai economă comparativ cu alte metode de regnerare. Experții în domeniu, confirmă că astfel de metode pot fi profitabile și la o capacitate mai mică a instalației, respectiv nu implică subvenții. Conform studiului analizat, o instalație cu o capacitate de 40ktone/an, implică costuri de 11 milioane euro cu un cost de 135 euro/tonă și un profit de 144 euro/tonă.

Tabelul nr.8

Evaluarea comparativă a impactului de mediu prin regenerare și coincinerare a uleiurilor uzate

Impact de mediu	Coincinerare	Regenerare	% diferențe
Resurse de energie fosilă (MJ / kg de petrol)	47.08	42.46	10 %
Potențial de încălzire globală (kg echivalent CO ₂ / kg ulei)	3.87	3.19	18 %
Acidification Potential (g eq. H ⁺ / kg de ulei)	0.29	0.06	79 %
VOC emissions (g / kg de ulei)	13.50	9.05	33 %
Potențial de eutrofizare (g COD / kg de ulei)	39.12	35.02	10 %
Emisii CO (g CO / kg din ulei)	10.21	9.74	5 %
Deșeuri (g/ kg din ulei)	411	411	0 %

Sursa:¹⁸

Indicatorii analizați și prezentați în tabelul nr.8, indică faptul că regenerarea uleiului uzat contribuie mai puțin la impactul asupra mediului comparativ cu coincinerarea. Respectiv reciclarea uleiurilor uzate ar trebui să aibă prioritate față de ardere. Deși studiile realizate în domeniu, confirmă că regenerarea uleiurilor uzate este o metodă mai eficientă în special din

¹⁸ Critical review of existing studies and life cycle analysis on the regeneration and incineration of waste oils
https://ec.europa.eu/environment/pdf/waste/studies/oil/waste_oil.pdf

punct de vedere al impactului de mediu, fiecare din opțiunile analizate sunt mai potrivite decât opțiunea **de a nu face nimic**.

Analiza metodele de tratare a deșeurilor de uleiuri uzate, inclusiv experiența țărilor membre UE care mai bine de 10-15 ani aplică scheme REP pentru a crește rata de colectate și regenerare a acestor deșeuri periculoase, confirmă necesitatea aprobării proiectului de act normativ privind uleiurile uzate. Ca rezultat prin reglementarea gestionării deșeurilor de uleiuri uzate, principalele beneficii obținute țin de reducerea poluării mediului și a riscului la adesa sănătății populației, inclusiv contribuția la reducerea dependenței de resurse fosile, cu respectarea acordurilor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Impactul social

Măsurile stabilite în proiectul actului normativ vor contribui la:

- ⇒ existența unui cadru legal care va reglementa, monitoriza și controla operațiunile de colectare, sortare, transportare, tratare și export a uleiurilor uzate;
- ⇒ reducerea riscurilor potențial grave pentru sănătatea umană și mediul înconjurător care rezultă din deversarea ilegală în apă sau sol sau recuperarea necontrolată a energiei (recuperarea energiei ardere).
- ⇒ atragerea investițiilor străine și implementare de proiecte în domeniul regenerării și/sau coincinerării uleiurilor uzate, ca urmare, reținerea forței de muncă înalt calificate și beneficii pentru dezvoltarea locală și regională;
- ⇒ trecerea spre o industrie mai puțin dependentă de combustibilii fosili;
- ⇒ crearea de noi locuri de muncă verzi în sectorul reciclării uleiului uzat, sprijinind astfel tranziția spre o economie verde și circulară cu un nivel sporit de eficiență a resurselor.
- ⇒ reducerea dependenței de importurile de țiței din țări terțe, făcând economia națională mai puțin vulnerabilă la prețuri ridicate, volatilitatea pieței și situația politică din țările furnizoare. Potrivit datelor indicate în prezentul AIR, în jur de 70% ulei de bază poate fi recuperat din uleiurile lubrifiante uzate.

Impactul de mediu

Măsurile stabilite în proiectul de act normativ vor contribui la:

- ⇒ Evitarea emisiilor în atmosferă a gazelor cu efect de seră prin inactivarea biologică a proceselor biochimice și în același timp evitarea degajării mirosurilor neplăcute;
- ⇒ Reducerea suprafețelor de teren și ape contaminate prin deversări ilegale de uleiuri uzate;
- ⇒ Înlocuirea producției de energie din surse finite, respectiv venituri suplimentare din vânzarea de energie termică sau electrică;
- ⇒ Reducerea emisiilor de CO₂ asociate cu extragerea și procesarea țițeiului. Cu tehnologiile moderne de rafinare a uleiului uzat, emisiile de CO₂ (kg de CO₂ pe tonă de ulei de bază) pot fi reduse cu peste 50% în comparație cu producția convențională de ulei de bază

În termeni calitativi, **beneficiile** prevăzute ca urmare a adoptării Regulamentului privind gestionarea uleiurilor uzate sunt:

- ⇒ Eliminarea treptată a pieței ilegale a uleiurilor uzate a căror utilizare generează un impact negativ asupra sănătății populației și mediului.
- ⇒ Interzicerea incinerării uleiurilor uzate drept combustibil în alte instalații decât cele prevăzute pentru asigurarea valorilor limită de emisii stabilite, conform cerințelor specificate în *Regulamentul privind incinerarea și coincinerarea deșeurilor*;
- ⇒ îmbunătățirea calității mediului prin interzicerea evacuării pe sol sau depozitarea în condiții necorespunzătoare a uleiurilor uzate, precum și abandonarea necontrolată a reziduurilor rezultate din valorificarea și incinerarea acestora;
- ⇒ existența unui sistem funcțional de control și monitoring la nivel național a tuturor producătorilor de uleiuri prin înregistrarea acestora în Lista producătorilor;
- ⇒ scăderea volumului total de deșeuri periculoase gestionate necorespunzător și nemijlocit micșorarea suprafeței de teren și ape contaminate;

eficientizarea sistemului de gestionare a deșeurilor, în special a celor periculoase, cu posibilitatea recuperării energetice și aplicarea tehnologiei "waste-to-energy", ca opțiune alternativă de energie pentru a reduce emisiile de CO₂ generate de utilizarea resurselor de

combustibili fosili de centralele electrice tradiționale.

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta

Principalul risc identificat în procesul de elaborare a prezentului AIR ține de costurile legate de implementarea schemelor REP pentru organizarea sistemului de colectare, transport și tratare a uleiurilor uzate și care vor fi suportate nemijlocit de producătorii de deșeuri. În consecință s-ar putea ca aceste costuri investiționale să se regăsească ulterior în prețul produselor comercializate. Totodată, acest risc poate fi o motivare pentru dezvoltarea sistemului de subvenționare sau reglementarea facilităților fiscale la nivel de țară, sau oferire de credite la condiții preferențiale prin sistemul bancar. Inclusiv și dezvoltarea sistemului de creditare bancară prin intermediul programelor BERD și/sau UE. În același timp, un rol important în susținerea operatorilor ar putea fi și Programul de ecologizare a IMM-urilor, lansat de Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii. De remarcat totodată despre Programul de finanțare a economiei verzi GEFF, derulat de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare. Acesta presupune o linie de credit de până la 20 de milioane de EURO, disponibile prin băncile locale, și consultanță gratuită beneficiarilor pentru a selecta tehnologiile cele mai potrivite. Pentru tranziția către economia circulară este necesar să se găsească echilibrul corect în ceea ce privește capacitatea de valorificare energetică utilizată pentru tratarea deșeurilor nereciclabile. Acest lucru este esențial pentru a evita eventualele pierderi economice sau crearea unor bariere infrastructurale în calea atingerii unor rate de reciclare mai ridicate.

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sînt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

Informația privind costurile de conformare pentru întreprinderi și impactul care poate fi cauzat de investițiile necesare ca urmare a transpunerii parțiale a Directivei 2008/98/UE privind deșeurile și ulterior transpunerii prevederilor Regulamentului privind gestionarea uleiurilor uzate, este prezentată detaliat în compartimentul 4, lit.b¹ și c. Evident, costurile expuse pot genera și unele dificultăți în rândul IMM-urile din Republica Moldova, în special la capitolul măsuri pentru îmbunătățirea eficienței lor ecologice în conformitate cu cerințele tehnice și normele de emisii stabilite în proiectul de Regulament. Un instrument foarte util în sprijinul IMM-urilor este **Programul de ecologizare a IMM-urilor**, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 592 din 27.11.2019. Acest program vizează 3 domenii cheie, care sunt direct tangențiale cu realizarea opțiunii recomandate prin prezentul AIR și anume:

1. **eficiența energiei și resurselor:** utilizarea responsabilă a energiei și a resurselor de-a lungul lanțului valoric;
2. **economia circulară:** gestionarea materiei prime și a deșeurilor, reciclarea și reutilizarea, reducerea pierderilor de resurse valoroase și de oportunități de afaceri importante pentru IMM-uri;
3. **eco-inovarea:** crearea oportunităților de afaceri prin integrarea modelelor de afaceri „verzi” și circulare, implementarea tehnologiilor ecologice în procesul de producere a IMM-urilor existente și viitoare, care pot crea și vinde produse certificate, servicii și soluții „verzi” în toate sectoarele economiei naționale.

Astfel, o gamă de instrumente și bune practici pentru încurajarea „ecologizării” IMM-urilor care sînt implementate de către statele membre ale Uniunii Europene sunt deja în proces de adaptate și diseminate în rîndul IMM-urilor din Republica Moldova, pentru a stimula dezvoltarea durabilă și competitivitatea economică internațională.

Respectiv, acest Program a stabilit următoarele obiective specifice în vederea susținerii IMM-urilor:

⇒ creșterea, până la sfârșitul anului 2022, a gradului de conștientizare privind ecologizarea IMM-urilor în rândul a 3 000 de reprezentanți ai autorităților publice locale, incubatoarelor de afaceri și ai altor instituții/organizații de suport în afaceri și de mediu și IMM-urilor, prin elaborarea, plasarea și promovarea materialelor informative privind economia

„verde”;

- ⇒ creșterea, până în anul 2022, a gradului de conștientizare a avantajelor planificării și implementării practicilor de afaceri prietenoase mediului printr-o serie de acțiuni de suport acordate IMM-urilor;
- ⇒ creșterea accesului IMM-urilor la servicii de informare și consultanță în domeniul ecologizării prin crearea, până în anul 2022, a unei rețele de 25 de consultanți naționali în domeniul ecologizării IMM-urilor;
- ⇒ oferirea, până în anul 2022, a suportului financiar pentru implementarea planurilor de ecologizare a producerii și prestării de servicii de valoare mică pentru circa 100 IMM-uri;
- ⇒ oferirea, până în anul 2022, a suportului financiar pentru implementarea planurilor de ecologizare a producerii și prestării de servicii de valoare mare pentru 50 IMM-uri.

Perioadele de tranziție adecvate, pe de o parte, și accesul la finanțare pentru întreprinderile cu necesități de investiții, pe de altă parte, vor facilita conformarea IMM-urilor la prevederile proiectului de Regulament privind gestionarea uleiurilor uzate, cu posibilitatea de a implementa modele sustenabile de afaceri cu beneficii de mediu, economice și sociale pe termen mediu și lung.

CONCLUZIE

e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

- Ca urmare a realizării prezentului AIR, se propune să se urmeze opțiunea I, care prevede nemijlocit aprobarea Regulamentului privind gestionarea uleiurilor uzate, în calitate de instrument normativ ce va asigura punerea în aplicare a prevederilor art. 52 din Legea nr. 209 /2016 privind deșeurile și va contribui la tranziția către o economie circulară, cu condiția ca ierarhia deșeurilor stabilită de UE să fie utilizată drept principiu călăuzitor și ca alegerile făcute să nu împiedice atingerea unor niveluri mai ridicate de prevenire, reutilizare și reciclare.
- Transpunerea prevederilor art. 52 din Legea 209/2016 privind deșeurile, va contribui nemijlocit la reducerea impactului de mediu cauzat de extinderea pieței ilegale a uleiurilor uzate, arderea necontrolată a acestor deșeuri și deversări în sol și ape.
- Prezentul Regulament stabilește condițiile necesare pentru aplicarea principiului “poluatorul plătește” și a mecanismului de responsabilitate extinsă a producătorului (REP), cu obligații clare privind introducerea pe piață a uleiurilor și a unor reguli specifice privind colectarea, tratarea, reciclarea și eliminarea deșeurilor de uleiuri uzate, în special interzicerea introducerii pe piață a uleiurilor ce conțin substanțe chimice periculoase.

Neaprobarea acestui Regulament va încetini și chiar face imposibilă creșterea ratelor de colectare separată și reciclare a deșeurilor de uleiuri uzate, inclusiv utilizarea produselor regenerate și reciclate.

5. IMPLEMENTAREA ȘI MONITORIZAREA

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sînt necesare

Aprobarea proiectului de hotărâre nu implică modificarea, abrogarea sau elaborarea unor acte normative noi. Agenția de Mediu și Inspectoratul pentru Protecția Mediului vor asigura implementarea proiectului de Regulament privind gestionarea uleiurilor uzate. Pentru aprobarea și implementarea Regulamentului, nu este necesară înființarea, reorganizarea sau desființarea unor instituții. Cu toate acestea, va fi necesar personal calificat, cu studii superioare pentru controlul conformității și în special monitoriza implementarea responsabilității extinse a producătorului, înregistrarea producătorilor, deducerea cotei fiecărui producător, cât și verificarea ținutelor atinse și stabilirea plăților în caz de nerealizare a acestora. Conform activităților pe care le desfășoară Agenția de Mediu și Inspectoratul pentru Protecția Mediului, aceasta va juca un rol foarte important în monitorizarea și controlul respectării prevederilor actului normativ.

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

- Gradul de conformare a producătorilor la prevederile prezentului Regulament,

- privind atingerea țintelor de colectare separată și valorificare a uleiurilor uzate.
- Numărul producătorilor de uleiuri uzate înregistrați în Lista producătorilor și a punctelor de colectare separată a uleiurilor uzate create.
- Cantitatea de ulei uzat generat și colectat separat raportat în SIA MD, conform HG 501/2018 (Instrucțiunii cu privire la ținerea evidenței și transmiterea datelor și informațiilor despre deșeuri și gestionarea), în baza HG 99/2018 (Lista deșeurilor), în special Codul 13, Categoria uleiuri și combustibili lichizi uzați.

c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea

Creșterea cantității de uleiuri uzate colectate selectiv și raportate corespunzător de producători prin SIA MD, va contribui treptat la reducerea presiunii asupra mediului și sănătății populației cu posibilitatea de dezvoltare în timp a unei piețe funcționale pentru comercializarea uleiului uzat colectat separat în scopul regenerării și/sau incinerării. Reieșind din cantitățile estimate anuale de ulei uzat generat și conform țințelor stabilite în proiectul de regulament, începând cu anul 2023, în baza infrastructurii create, producătorii în mod individual sau colectiv vor fi obligați să colecteze separat cel puțin 20 % din uleiul uzat generat. Cantitatea de ulei uzat colectat separat va crește gradul în perioada următoare anului 2023.

Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM) prin intermediul Agenției de Mediu va asigura conform reglementărilor stabilite de act normativ, monitorizarea producătorilor de uleiuri uzate. O altă monitorizare se va realiza prin inspectarea periodică a atelierelor de reparații, vulcanizări, garaje, etc., pentru a verifica conformarea acestora la prevederile proiectului de regulament.

6. CONSULTAREA

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă

Principalele părți care ar putea fi ulterior afectate odată cu elaborarea și aprobarea Regulamentului privind gestionarea uleiurilor uzate, sunt:

Autoritățile publice care vor avea obligația implementării Regulamentului privind gestionarea uleiurilor uzate:

- Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului;
- Agenția de Mediu;
- Inspectoratul pentru Protecția Mediului;
- Autoritățile administrației publice locale.

Sectorul privat:

- Operatorii care dețin instalații de regenerare/ incinerare;

Inclusiv cetățenii.

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților

În procesul de elaborare a proiectului de act normativ au fost respectate reglementările procedurale aplicabile pentru asigurarea transparenței decizionale, prevăzute de *Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional*, *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, și *Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului*.

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

Anexă		
Tabel pentru identificarea impacturilor		
Categorii de impact	Punctaj atribuit	
	Opțiunea Propusă 0	Opțiunea Propusă I
Economic		
costurile desfășurării afacerilor	0	3
povara administrativă	0	1
fluxurile comerciale și investiționale	0	2
competitivitatea afacerilor	0	2

activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	0	3
concurența pe piață	0	2
activitatea de inovare și cercetare	0	2
veniturile și cheltuielile publice	0	1
cadrul instituțional al autorităților publice	0	1
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	0	2
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	0	2
situația social-economică în anumite regiuni	0	2
situația macroeconomică	0	1
alte aspecte economice	0	1
Social		
gradul de ocupare a forței de muncă	0	2
nivelul de salarizare	0	0
condițiile și organizarea muncii	0	1
sănătatea și securitatea muncii	0	2
formarea profesională	0	2
inegalitatea și distribuția veniturilor	0	0
nivelul veniturilor populației	0	0
nivelul sărăciei	0	0
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	0	0
diversitatea culturală și lingvistică	0	0
partidele politice și organizațiile civice	0	0
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	0	2
modul sănătos de viață al populației	0	1
nivelul criminalității și securității publice	0	0
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0	1
accesul și calitatea serviciilor educaționale	0	0
accesul și calitatea serviciilor medicale	0	0
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	0	0
nivelul și calitatea educației populației	0	0
conservarea patrimoniului cultural	0	0
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	0	0
accesul și participarea populației în activități sportive	0	0
discriminarea	0	0
alte aspecte sociale	0	0
De mediu		
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	0	3
calitatea aerului	0	3
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	0	2
biodiversitatea	0	2
flora	0	2
fauna	0	2
peisajele naturale	0	2
starea și resursele solului	0	2
producerea și reciclarea deșeurilor	0	3
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	0	3

consumul și producția durabilă	0	2
intensitatea energetică	0	2
eficiența și performanța energetică	0	2
bunăstarea animalelor	0	1
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	0	3
utilizarea terenurilor	0	3
alte aspecte de mediu	0	2
<i>Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.</i>		
Anexe		
Proiectul preliminar de act normativ Sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect și/sau analiza de impact Expertiza Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător (după caz) Alte materiale informative/documente (la decizia autorilor)		